

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA RAKOVNICKU

2010 – 2014

Zpracovatel:

Renata Valerová – Svazek měst a obcí Rakovnicka

Návrhová část komunitního plánování sociálních služeb

Obsah:

1. VZNIK KOMUNITNÍHO PLÁNU SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA RAKOVNICKU	4
1.1 Úvodní slovo předsedy Svazku měst a obcí Rakovnícka	5
1.2 Účel plánování sociálních služeb na Rakovnicku	6
1.3 Základní informace o projektu:.....	6
1.4 Organizační zajištění tvorby Komunitního plánu sociálních služeb	6
1.5 Pracovní skupiny	7
1.5.1 Senioři.....	9
1.5.2 Osoby zdravotně znevýhodněné	10
1.5.3 Rodina, děti, mládež a prevence sociálně patologických jevů	10
1.6 Základní pojmy komunitního plánování	11
1.7 Základní druhy a formy sociálních služeb	13
1.7.1 Sociální poradenství	14
1.7.2 Služby sociální péče	14
1.7.3 Služby sociální prevence	18
2. Sociální a demografická analýza pro okres Rakovník.....	23
2.1 Úvod do sociálně demografické analýzy.....	24
2.2 Demografie obyvatelstva	24
2.3 Rozloha řešeného území.....	26
2.4 Počet obcí	26
2.5 Obyvatelstvo	27
2.5.1 Celkový počet obyvatel žijících v okrese Rakovník	27
2.5.2 Změna počtu obyvatel.....	29
2.5.3 Počty obyvatel okresu podle věku a pohlaví	31
2.5.4 Změny počtu obyvatel v jednotlivých obcích	32
2.5.5 Města a městyse okresu	39
2.6 Shrnutí	41
2.7 Průměrný věk obyvatel podle obcí	42
2.8 Migrace z ostatních okresů.....	44
2.9 Vzdělanostní skladba obyvatelstva	46
2.10 Sňatky, rozvody, potraty.....	48
2.11 Nezaměstnanost	51
2.11.1 Nezaměstnanost v okrese Rakovník.....	51
2.11.2 Vývoj nezaměstnanosti	53
2.11.3 Nezaměstnanost v jednotlivých obcích okresu Rakovník k 31.8.2010	55
2.12 KRIMINALITA A TRESTNÉ ČINY.....	59
2.12.1 Nárůst a pokles počtu pachatelů jednotlivých trestných činů v letech 2006-2010.....	59
2.12.2 Podíl věkových kategorií na jednotlivých TČ v letech 2006-2010.....	Chyba! Záložka není definována.

1. VZNIK KOMUNITNÍHO PLÁNU SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA RAKOVNICKU

1.1 Úvodní slovo předsedy Svazku měst a obcí Rakovnicka

Vážení spoluobčané,

dostává se Vám do rukou první Komunitní plán sociálních služeb pro region Rakovnicko.

Jsem rád, že se nám podařila prosadit myšlenku zpracovat tento plán pro celý region Rakovnicko. Děkuji těm obcím, které se do projektu zapojily a spolufinancovaly ho. Jedná se celkem o 57 obcí z celkového počtu 83.

Z tohoto počtu je vidět, že do popředí zájmu vedení měst a obcí se dostává starost o seniory, osoby se zdravotním postižením, jejich rodiny a jinak sociálně znevýhodněné občany. Komunitní plán by měl přispět k rozvoji sociálních služeb v našem regionu. Měly by vzniknout takové sociální programy a služby, které budou reagovat na potřeby Vás, občanů.

Celý proces komunitního plánování začal 20. 04. 2009. Zpracováním komunitního plánu byl pověřen Svazek měst a obcí Rakovnicka, konkrétně paní Renata Valerová, která se zároveň stala jeho koordinátorkou. V rámci tzv. TRIÁDY spolupracovali na tomto plánu zaměstnanci města Rakovníka, uživatelé a poskytovatelé sociálních služeb. Do projednávání cílů se zapojili také odborníci a oborově odpovídající instituce. Všem jmenovaným bych rád poděkoval za práci při sestavování pracovních skupin, vytváření dotazníků a zajišťování veškerých dokumentů. Občanům děkuji za aktivní spolupráci při dotazníkovém šetření.

Zpracovaný komunitní plán není konečný a neměnný. Jeho plnění bude průběžně vyhodnocováno a postupně doplňováno o nové služby, o které bude zájem. Proto bych rád popřál všem, kteří se na přípravě těchto materiálů podíleli, aby vše, co bylo zařazeno mezi priority komunitního plánu, získalo podporu představitelů obcí a sloužilo ke spokojenosti nás všech.

Ing. Zdeněk Nejdí
Předseda Svazku měst a obcí Rakovnicka

1.2 Účel plánování sociálních služeb na Rakovnicku

Jedním z hlavních důvodů tvorby plánu rozvoje sociálních služeb na úrovni (v našem případě) okresu Rakovník je plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifickým potřebám jednotlivých občanů. Toto se děje prostřednictvím otevřeného procesu zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb.

Jedním z výstupů zavedení metody komunitního plánování sociálních služeb je vznik politického dokumentu – „Komunitního plánu sociálních služeb“, jehož obsahem je jak zmapování stávající situace v oblasti sociálních služeb, případně oblastí souvisejících, tak současně strategická část – navrhuje řešení udržitelnosti a rozvoje současného stavu s cílem zajistit občanům efektivní, kvalitní a dostupné sociální služby, schopné flexibilně reagovat na jejich potřeby.

Vypracovaný plán slouží k určování správného směru vývoje sociální sféry, pomáhá při rozdělování dotací jak z krajského nebo státního rozpočtu, tak z finančních zdrojů Evropské unie.

1.3 Základní informace o projektu:

Samotný proces komunitního plánování sociálních služeb na Rakovnicku začal z podnětu starosty města Rakovníka pana Ing. Zdeňka Nejdla a zaměstnanců Svazku měst a obcí Rakovnícka.

Začátek realizace projektu	- 20. 04. 2009
Zpracovatel projektu	- Svazek měst a obcí Rakovnícka
Cíl projektu:	- Vytvoření KPSS na území Rakovnícka
Financování projektu	- Projekt financovaly samotné obce
	Z celkového počtu 84 obcí okresu
	Rakovník přispělo (ve výši 10,--
	Kč/občana) 57 obcí v celkové výši
	Kč 379 930,--

(Břežany, Čistá, Děkov, Hořesedly, Hořovičky, Hřebečnický, Hředle, Chrášťany, Jesenice, Kalivody, Karlova Ves, Kněževes, Kolečov, Kolečovice, Kounov, Kozojedy, Krakov, Krakovec, Křivoklát, Lašovice, Lubná, Malinová, Městečko, Mšec, Mšecké Žehrovice, Nesuchyně, Nezabudice, Nový Dům, Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Příčina, Přílepy, Pustověty, Račice, Rakovník, Roztoky, Ruda, Řeřichy, Senomaty, Skryje, Srbeč, Svojetín, Sýkořice, Šanov, Šípy, Švihov, Třtice, Václavy, Velká Buková, Velká Chmelištná, Všesulov, Všetaty, Zavidov)

Projekt je zpracován pro celé území okresu Rakovník, tzn. pro všech 84 obcí regionu.

1.4 Organizační zajištění tvorby Komunitního plánu sociálních služeb

Na zpracování KPSS se podíleli zástupci Triády – tj. zástupci zadavatele, poskytovatelů sociálních služeb a uživatelů sociálních služeb.

Řídící skupina

- Úkolem řídicí skupiny je vedení procesu komunitního plánování, tvoří ji zástupci tripartity (zadavatelé- představitelé města Rakovník, koordinátor komunitního plánování, zástupce zadavatele (Svazek měst a obcí Rakovnicka) a zástupce z každé pracovní skupiny

Představitelé města v řídicí skupině:

- Jan Švácha - místostarosta
- Mgr. Luboš Kejla - vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví

Zástupce zadavatele:

- Eva Janotová - zástupce zadavatele – starostka obce Kněžves

Zástupci pracovních skupin:

- Bc. Lüftnerová Zlatuše - skupina pro seniory
- Kovářová Markéta - skupina pro osoby zdravotně znevýhodněné
- PhDr. Škábová Marcela - skupina pro rodinu, děti a mládež

Koordinátor:

- Renata Valerová - zaměstnanec Svazku měst a obcí Rakovnicka

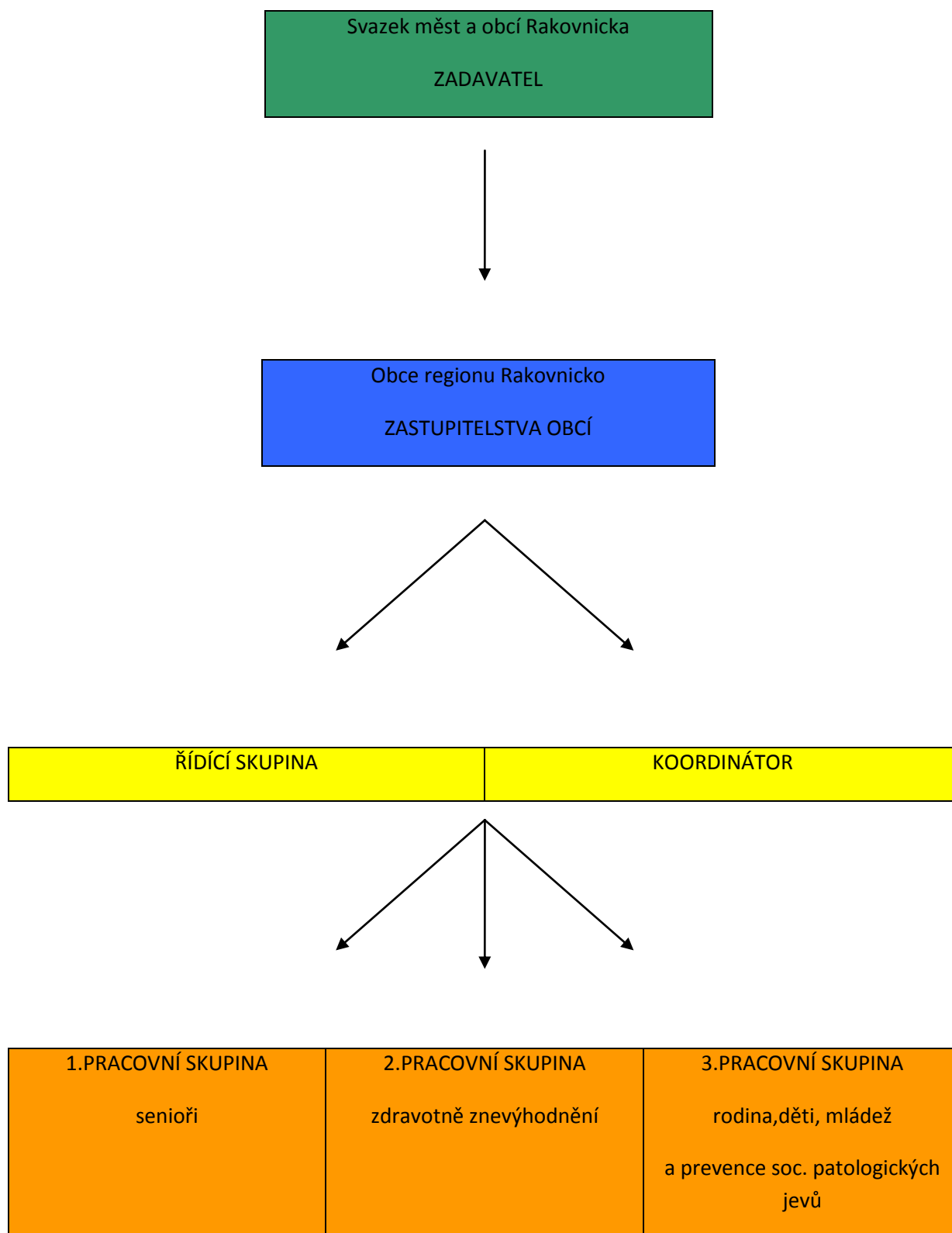
1.5 Pracovní skupiny

Členové pracovních skupin jsou zástupci z řad zadavatele, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb.

Pro účely komunitního plánování na Rakovnicku byly ustanoveny tři pracovní skupiny:

- Pracovní skupina pro seniory
- Pracovní skupiny pro zdravotně znevýhodněné
- Pracovní skupina pro rodinu, děti, mládež a prevenci sociálně patologických jevů

Grafické znázornění organizační struktury KPSS v regionu Rakovnícko

Propagace projektu:

Propagace projektu v místním tisku:

- Raport
- Rakovnický deník

Propagace projektu na různých akcích v regionu:

- Křivoklátské panování 2009
- Rakovnické posvícení 2009
- Literární soutěž 2009 (104 odevzdaných prací)

Propagace v rozhlase:

- Český rozhlas Region

1.5.1 Seniori

Seniori jsou velmi významnou skupinou v plánování sociálních služeb, neboť při současném trendu demografického stárnutí se jejich zastoupení v populaci zvyšuje a tento nárůst bude stále výraznější.

Jedná se o osoby v důchodovém věku, tedy 65leté a starší. Vzhledem k tomu, že každý člověk vnímá stárnutí odlišně, vyžaduje tato skupina různorodé typy služeb. Je to ovlivněno mnoha faktory jako jsou např. věk, zdravotní stav, aktivita, místo bydliště atd. Na jedné straně se setkáváme se seniory, kteří jsou plni elánu a využívají svůj čas aktivně, na straně druhé jsou seniori, kteří jsou omezeni zhoršeným zdravotním stavem a jejich potřeby jsou zcela odlišné od první skupiny.

Rizikové skupiny seniorů nad 60 let

- Velmi staré osoby nad 80 let věku – potřeba intenzivní a zdravotní péče
- Osaměle žijící jedinci
- Staré ženy, zejména osamělé a svobodné
- Lidé umístění v ústavních zařízeních
- Izolovaní staří občané
- Bezdětní
- Lidé se závažnými chorobami a vadami
- Páry, kdy jeden z partnerů (v některých příp. oba) je vážně nemocen nebo handicap.
- Seniori v hmotné nouzi z důvodu nízkého příjmu

1.5.2 Osoby zdravotně znevýhodněné

Světová zdravotnická organizace (WHO) definuje zdravotní postižení jakožto částečné či úplné omezení schopnosti vykonávat některou činnost či více činností a je způsobeno poruchou nebo dysfunkcí tělesných orgánů. Pod pojmem postižení se skrývá fyzická, mentální či smyslová vada přechodného nebo trvalého charakteru. (Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Středočeského kraje 2008-2009)

Osoby se zdravotním postižením jsou skupinou se specifickými potřebami, neboť musí téměř denně překonávat řadu překážek a omezení, které vyplývají z jejich postižení. Mnohdy vzniká tzv. multiplikační efekt – zdravotní postižení způsobuje z důvodu nemožnosti vykonávání některých aktivit další omezení, které může vést až k sociálnímu vyloučení. Důsledky zdravotního postižení je možno zmírnit systémem smysluplných opatření při zapojení široké veřejnosti.

Do skupiny osob se zdravotním postižením řadíme:

- a) Osoby s tělesným postižením
- b) Osoby se smyslovým postižením
- c) Osoby s mentálním postižením
- d) Osoby s civilizačním, interním onemocněním
- e) Osoby s duševním onemocněním
- f) Osoby s kombinovaným postižením

Podle druhu a stupně postižení se občanům se zdravotním postižením poskytují mimořádné výhody I., II. a III. stupně. Stupeň mimořádných výhod osvědčuje průkaz mimořádných výhod:

- a) TP - mimořádné výhody I. stupně
- b) ZTP - mimořádné výhody II. stupně
- c) ZTP/P - mimořádné výhody III. stupně

1.5.3 Rodina, děti, mládež a prevence sociálně patologických jevů

Tato cílová skupina je vzhledem ke svému zaměření velmi široká. Zahrnuje vysoký počet respondentů odlišných věkových kategorií i specifických potřeb. Této skupiny se také týká oblast volného času dětí a mládeže, neboť právě volnočasové aktivity jsou prevencí výskytu sociálně patologických jevů. Proto je důležité rozlišovat „sociální služby“ a ostatní služby sociálního charakteru.

Sociální službou se může nazývat pouze sociální služba registrovaná dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, což v důsledku znamená splnění přísných kritérií v oblasti personálního zajištění, kvality poskytování služeb atd. Pro výše uvedenou cílovou skupinu by byla dostupná pouze státní instituce s převážně kontrolní a represivní rolí. Z tohoto důvodu je nutné se zabývat

dostupnými aktivitami zaměřenými na volný čas mládeže. Zařazení volnočasových aktivit do plánování je také postaveno na skutečnosti, že budoucnost závisí právě na mladých.

1.6 Základní pojmy komunitního plánování

Aktivity

- popisují konkrétní úkoly, které budeme dělat, a také jak, kdo, kdy a za co je bude realizovat.

Komunitní plánování

- metoda, která se používá při řešení a plánování řady oblastí. Podstata této metody spočívá ve vzájemné a aktivní spolupráci všech, kterých se daná oblast či téma nějakým způsobem dotýká. U nás je metoda komunitního plánování využívána zejména při plánování oblasti poskytování sociálních služeb.

Opatření

- určují cíle v určité prioritní oblasti, říkají, co konkrétně budeme řešit a jakými způsoby, abychom naplňovali vybrané priority. Opatření vychází ze zdrojů, které máme, nebo jsou dosažitelné.

Plán rozvoje sociálních služeb

- výsledek procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů, jehož obsahem je popis a analýza existujících zdrojů a potřeb, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.
Plánování rozvoje sociálních služeb probíhá metodou komunitního plánování. V souvislosti s tvorbou tohoto koncepčního materiálu byl aplikován princip tzv. triády, která je hybným nástrojem celého procesu.

Triáda

- je tvořena zástupci zadavatelů (obcí), poskytovatelů (organizace poskytující sociální služby) a uživatelů sociálních služeb (klientů sociálních služeb).

Poskytovatel

- subjekt poskytující sociální služby při splnění podmínek stanovených zákonem o sociálních službách.

Pracovní skupina

- je tvořena lidmi, kteří mají zájem o rozvoj služeb v rámci zvolených prioritních oblastí. Jsou v ní zastoupeni zástupci zadavatelů, poskytovatelů, kteří v dané prioritní oblasti služby poskytují, uživatelů sociálních služeb či jiní odborníci v oblasti sociální sféry.

Priority

- vymezují oblasti, témata, problémy, kterými se budeme zabývat v daném cyklu plánovacího procesu a které se objeví v plánu rozvoje sociálních služeb (komunitním plánu). Stanovují základní směry, které pak naplňujeme opatřeními a aktivitami.

Řídící výbor

- jedná se o skupinu osob, která řídí proces plánování a je odpovědná za jeho průběh.

Sociální služba

- činnost nebo soubor činností podle tohoto zákona zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.

SWOT analýza

- metoda, pomocí které je možno identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. S pomocí této analýzy je možné komplexně vyhodnotit fungování sociálních služeb a nalézt problémy nebo nové možnosti jejich rozvoje. Základ metody spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do 4 výše uvedených základních skupin. Vzájemnou interakcí faktorů silných a slabých stránek na jedné straně vůči příležitostem a nebezpečím na straně druhé lze získat nové kvalitativní informace, které charakterizují a hodnotí úroveň jejich vzájemného střetu.

Široká veřejnost

- všichni zájemci, kterým nejsou sociální služby a jejich fungování a poskytování lhostejné a jsou schopni aktivně přispět k vytvoření plánu a jeho realizaci.

Účastník plánování sociálních služeb

- uživatel, zadavatel, poskytovatel, ale i další osoba nebo organizace, která je zainteresována na plánovaném problému či tématu a jeho řešení se účastní, tj. všichni, kterých se daný problém týká.

Uživatel

- osoba jakéhokoliv věku, národnosti, náboženského vyznání, politického přesvědčení či pohlaví, která z důvodu své nepříznivé životní situace využívá nabídky sociální služby za účelem zlepšení vlastní životní situace.

Zadavatel

- je odpovědný za zajištění sociálních služeb na příslušném území. Zadavateli služeb jsou především obce a kraje, které tedy prostřednictvím svých zastupitelů nesou hlavní odpovědnost za kvalitu a dostupnost sociálních služeb.

Typologie sociálních služeb

- druhy a formy sociálních služeb definuje zákon 108/2006 Sb. O sociálních službách.

1.7 Základní druhy a formy sociálních služeb

§ 32

Sociální služby zahrnují

- a) sociální poradenství,
- b) služby sociální péče,
- c) služby sociální prevence

§ 33

Formy poskytování sociálních služeb

- sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní. **Pobytovými** službami se rozumí služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb. **Ambulantními** službami se rozumí služby, za kterými osoba dochází nebo je doprovázena nebo dopravována do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování. **Terénními** službami se rozumí služby, které jsou osobě poskytovány v jejím přirozeném sociálním prostředí.

§ 34

Zařízení sociálních služeb

- pro poskytování sociálních služeb se zřizují zejména tato zařízení sociálních služeb:

- a) centra denních služeb,
- b) denní stacionáře,
- c) týdenní stacionáře,
- d) domovy pro osoby se zdravotním postižením,
- e) domovy pro seniory,
- f) domovy se zvláštním režimem,
- g) chráněné bydlení,
- h) azylové domy,
- i) domy na půl cesty,
- j) zařízení pro krizovou pomoc,
- k) nízkoprahová denní centra,
- l) nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- m) noclehárny,
- n) terapeutické komunity,
- o) sociální poradny.

(2) Kombinací zařízení sociálních služeb lze zřizovat mezigenerační a integrovaná centra.

§ 35

Základní činnosti při poskytování sociálních služeb

- základními činnostmi při poskytování sociálních služeb jsou:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) poskytnutí ubytování, popřípadě přenocování,
- e) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- f) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- g) sociální poradenství,
- h) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- i) sociálně terapeutické činnosti,
- j) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- k) telefonická krizová pomoc,
- l) nácvik dovedností pro zvládnutí péče o vlastní osobu a soběstačnosti.

- obsah základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví prováděcí právní předpis.

- základní činnosti uvedené u jednotlivých druhů sociálních služeb v § 37, 39 až 52 a § 54 až 69 jsou pro poskytovatele sociálních služeb povinným rozsahem služeb.

- fakultativně mohou být při poskytování sociálních služeb zajišťovány další činnosti.

§ 36

Poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni zajistit zdravotní péči osobám, kterým poskytují pobytové služby v zařízeních sociálních služeb uvedených v § 34 odst. 1 písm. c) až f). Tuto povinnost plní formou zvláštní ambulantní péče poskytované podle zvláštního právního předpisu¹⁹⁾ prostřednictvím zdravotnického zařízení nebo jde-li o ošetřovatelskou a rehabilitační zdravotní péči prostřednictvím svých zaměstnanců, kteří mají odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾.

1.7.1 Sociální poradenství

§ 37

Sociální poradenství poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb.

Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností. Součástí odborného poradenství je i půjčování kompenzačních pomůcek.

- obsahuje tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) sociálně terapeutické činnosti,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

1.7.2 Služby sociální péče

§ 38

- napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení.

§ 39

Osobní asistence

- je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

- obsahuje tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně,
- c) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 40

Pečovatelská služba

- je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

- obsahuje tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

§ 41

Tísňová péče

- je terénní služba, kterou se poskytuje nepřetržitá distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami vystavenými stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu nebo schopností. Služba může být poskytována též jako součást jiných sociálních služeb, zejména osobní asistence a pečovatelské služby.

- obsahem služby je poskytnutí nebo zprostředkování pomoci.

§ 42

Průvodcovské a předčitatelské služby

- jsou terénní nebo ambulantní služby poskytované osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy z důvodu věku nebo zdravotního postižení v oblasti orientace nebo komunikace, a napomáhá jim osobně si vyřídit vlastní záležitosti. Služby mohou být poskytovány též jako součást jiných služeb.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 43

Podporované bydlení

- je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

- obsahuje tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- b) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- c) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- d) sociálně terapeutické činnosti,
- e) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 44

Odlehčovací služby

- jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) poskytnutí ubytování v případě pobytové služby,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) sociálně terapeutické činnosti,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 45

Centra denních služeb

poskytují se zde ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- b) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- c) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- d) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- e) sociálně terapeutické činnosti,
- f) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 46

Denní stacionáře

- poskytují se zde ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy,
- d) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) sociálně terapeutické činnosti,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 47

Týdenní stacionáře

- poskytují se zde pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,

- d) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- e) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- f) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- g) sociálně terapeutické činnosti,
- h) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 48

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

- poskytují se zde pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- d) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- e) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- f) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- g) sociálně terapeutické činnosti,
- h) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Nezaopatřeným dětem se v domovech pro osoby se zdravotním postižením poskytuje osobní vybavení, drobné předměty běžné osobní potřeby a některé služby s přihlédnutím k jejich potřebám. Osobním vybavením se rozumí prádlo, šatstvo a obuv; některými službami se rozumí stříhání vlasů, holení a pedikúra. Nezaopatřenost dítěte se pro účely tohoto zákona posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře²¹).

V domovech pro osoby se zdravotním postižením může být vykonávána ústavní výchova podle zvláštních právních předpisů²²). Pro výkon ústavní výchovy v domovech pro osoby se zdravotním postižením platí přiměřeně ustanovení o právech a povinnostech dětí umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy podle zvláštního právního předpisu²³).

§ 49

Domovy pro seniory

- poskytují se zde pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- d) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) aktivizační činnosti,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 50

Domovy se zvláštním režimem

- poskytují se zde pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,

- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- d) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) sociálně terapeutické činnosti,
- g) aktivizační činnosti,
- h) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 51

Chráněné bydlení

- je pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení.

- obsahuje tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- b) poskytnutí ubytování,
- c) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- d) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) sociálně terapeutické činnosti,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 52

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče

- poskytují se zde pobytové sociální služby osobám, které vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nejsou schopny se obejít bez pomoci jiné fyzické osoby a nemohou být proto propuštěny ze zdravotnického zařízení ústavní péče²⁴), pokud jim není zabezpečena pomoc osobou blízkou nebo jinou fyzickou osobou, ani jim nelze zajistit poskytování terénních nebo ambulantních sociálních služeb anebo pobytových sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- d) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) sociálně terapeutické činnosti,
- g) aktivizační činnosti,
- h) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

1.7.3 Služby sociální prevence

§ 53

- napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

§ 54

Raná péče

- je terénní, popřípadě ambulantní služba poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivé sociální situace. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby.

- obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 55

Telefonická krizová pomoc

- je terénní služba poskytovaná na přechodnou dobu osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života nebo v jiné obtížné životní situaci, kterou přechodně nemohou řešit vlastními silami.

- obsahuje tyto základní činnosti:

- a) telefonickou krizovou pomoc,
- b) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 56

Tlumočnické služby

- jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými především smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 57

Azylové domy

- poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- b) poskytnutí ubytování,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 58

Domy na půl cesty

- poskytují pobytové služby zpravidla pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby. Způsob poskytování sociálních služeb v těchto zařízeních je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

§ 59

Kontaktní centra

- jsou nízkoprahová zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách. Cílem služby je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) sociálně terapeutické činnosti,
- b) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- c) poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.

§ 60

Krizová pomoc

- je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svoji nepříznivou sociální situaci vlastními silami.

- obsahuje tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 61

Nízkoprahová denní centra

- poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby pro osoby bez přístřeší.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- b) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

§ 62

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

- poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 63

Noclehárny

- poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu
- b) poskytnutí přenocování.

§ 64

Služby následné péče

- jsou terénní služby poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly ústavní léčbu ve zdravotnickém zařízení, absolvovaly ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, nebo osobám, které abstinují.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) sociálně terapeutické činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 65

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

- jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 66

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

- jsou ambulantní, popřípadě terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo osobám se zdravotním postižením ohroženým sociálním vyloučením.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) sociálně terapeutické činnosti,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 67

Terapeutické komunity

- poskytují pobytové služby na přechodnou dobu pro osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s chronickým duševním onemocněním, které mají zájem o začlenění do běžného života.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí stravy,
- b) poskytnutí ubytování,
- c) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- d) sociálně terapeutické činnosti,
- e) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 68

Terénní programy

- jsou terénní služby poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatele návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociálně ohrožené skupiny. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba může být osobám poskytována anonymně.

- obsahují tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

§ 69

Sociální rehabilitace

- je soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob se zdravotním postižením, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních nebo ambulantních služeb.

- obsahuje tyto základní činnosti:

- a) nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

2. Sociální a demografická analýza pro okres Rakovník

2.1 Úvod do sociálně demografické analýzy

Tato sociální a demografická analýza je vypracována pro potřeby Komunitního plánu Rakovníka.

Zabývá se sociální a demografickou situací okresu Rakovník (který se územně kryje se správním obvodem města Rakovníka, obce s rozšířenou působností).

Zjišťuje zejména počet obyvatel, úmrtnost v okrese, porodnost, potratovost, počet uzavřených sňatků a rozvodů v porovnání se Středočeským krajem a celou Českou republikou. Zjišťuje také národnostní složení a jeho historický vývoj, úroveň vzdělanosti obyvatel regionu a rovněž sídelní strukturu regionu.

Analýza se rovněž zabývá přírodními poměry okresu a ekologií, kteréžto faktory mají na sociální a demografickou charakteristiku okresu rovněž vliv.

V neposlední řadě se analýza zabývá úrovní hospodářství a sociální, dopravní a technické infrastruktury.

Tato analýza, společně s výsledky dotazníkového šetření prováděného v rámci komunitního plánu, je podkladem ke stanovení priorit v komunitním plánování na Rakovnicku.

2.2 Demografie obyvatelstva

Okres Rakovník se nachází v západní části Středočeského kraje. Hranice na severu, východě i jihu tvoří přirozené útvary – terénní předěly, lesy, řeka. Pouze západní hranice není výrazná podle přírodních útvarů. Na východě a jihovýchodě sousedí okres s okresy Kladno a Beroun, na jihu a západě s okresy Rokycany a Plzeň-jih v západních Čechách a na severu s okresem Louny v severních Čechách.

Povrch rakovnického území tvoří převážně mírně zvlněné plošiny a pahorkatiny. Na severu vystupuje plošina Džbán až do nadmořské výšky 535 m. Střed tvoří Rakovnická pánev s průměrnou výškou kolem 350 m, kterou na západě, jihu a východě obklopuje Rakovnická plošina přesahující nadmořskou výšku 500 m. Na jihovýchodě se rozkládá Křivoklátská vrchovina prolomená hlubokým údolím řeky Berounky se strmými a místy skalnatými svahy. Zde leží i nejvyšší bod okresu vrch Vlastec - 612 m n.m.. Nejníže položeným místem je koryto Berounky u Račic – 224 m n.m..

Svojí rozlohou 896 km² zaujímá okres Rakovník páté místo ve Středočeském kraji a 8,1 % z jeho rozlohy. Zemědělská půda zabírá 53,5 % a lesy 37,3 % z rozlohy okresu. Hustota osídlení 61 obyvatel na km² jej charakterizuje jako nejméně osídlený okres v rámci kraje. K 31. prosinci 2009 náleží do okresu Rakovník 83 obcí. Z celkového počtu obcí mají 3 přiznán statut města a 6 obcí bylo stanoveno městysem. K 31. 12. 2009 bylo v okrese 54 959 obyvatel.

Rakovnicko je v republice známé svým chemickým a keramickým průmyslem. Chemický průmysl je reprezentován výrobou pracích prášků a čistících prostředků, keramický průmysl je spojen s obkladovými dlaždicemi. Zemědělství v severní a střední části okresu má díky kvalitním půdám červenicím ideální podmínky pro pěstování chmele. Chmelařství má také na okrese dlouholetou tradici. V jižní části okresu na písčitých půdách se pěstují brambory a obilí.

K 31. 12. 2008 bylo v rámci okresu Rakovník evidováno 1 629 uchazečů o zaměstnání, což představuje registrovanou míru nezaměstnanosti 5,92 %, čímž se okres zařadil k okresům s vyšší nezaměstnaností v kraji. Oproti roku 2007 došlo ke zvýšení z 5,31 %. V okrese bylo k 31. 12. 2008 v registru ekonomických subjektů zapsáno celkem 11 782 subjektů. Z tohoto počtu tvoří 12,1 % činnosti z odvětví průmyslu, 12 % ze stavebnictví, 8,4 % ze zemědělství a lesnictví a 16,3 % z maloobchodu.

Školství je v okrese zastoupeno sítí základních škol, učilišť a středních škol. Střední všeobecné vzdělání lze získat na gymnáziu v Rakovníku nebo v Novém Strašecí.

Přírodní krásy a památky Rakovnicka poskytují velké možnosti pro aktivní turistický ruch. Téměř celé Rakovnicko je oblastí poměrně silné individuální rekreace. V Lužné u Rakovníka je největší železniční muzeum v České republice.

Rakovnicko je prostoupeno hustou sítí značených pěších a cyklistických cest a naučných stezek. Život i příroda ve zdejším kraji významně ovlivnil osobnosti, jako byl např. spisovatel a sportovní novinář Ota Pavel, nebo Václav Rabas, malíř prostých venkovských zákoutí. Rakovník také stvořil spisovatele Zikmunda Wintera a jeho „Nezbedného bakaláře“.

Nejvýznamnější historickou památkou je hrad Křivoklát, vynikající příklad středověké obytné a pevnostní stavby. Vznikl jako raně gotický hrad v letech 1250 – 1270. Další je zřícenina hradu Krakovce, odkud se v roce 1414 vydal do Kostnice Jan Hus. Dalším svědkem naší historie je i zřícenina hradu Týřova. V lánské oboře jsou rozvaliny hradu Jivno.

Nejvíce památek se nachází v Rakovníku. Je to např. gotický kostel sv. Bartoloměje s pískovcovou kazatelnou z roku 1504 od M. Rejska – pozoruhodné dílo vladislavské gotiky. Zachovaly se zbytky městského opevnění, hřbitovní kaple sv. Rocha, kostelík sv. Jiljí a další památky.

Význam pro celou zemi má zámek v Lánech, který se stal od roku 1921 trvalým sídlem našich prezidentů. Jako první prezident zde pobýval T. G. Masaryk, a to až do své smrti 14. 9. 1937. Na zdejší hřbitůvku je také pochován spolu se svou ženou Charlottou a synem Janem.

Na okrese se rozkládá chráněná krajinná oblast Křivoklátsko, které bylo vyhlášeno za biosférickou rezervaci UNESCO. V rámci pahorkatin až nižších vrchovin střední Evropy jde o mimořádně zachovalé, převážně lesní území s bohatou květenou i zvířenou a řadou významných geologických a geomorfologických objektů.

2.3 Rozloha řešeného území

Od 1.1.2007 do současnosti má okres Rakovník rozlohu 896 km². Na uvedenou hodnotu se rozloha okresu snížila z původních 930 km² přeřazením území obce Lány z okresu Rakovník do okresu Kladno.

2.4 Počet obcí

K 31.12.2009 se na území okresu Rakovník nachází 83 obcí. Jejich počet je v poledním desetiletí velmi stabilní. Od roku 2000 došlo pouze ke dvěma změnám. V roce 2003 se počet obcí z původního počtu 85 snížil na 84 sloučením obcí Senomaty a Hostokryje.

V roce 2007 došlo ke snížení z počtu 84 na současných 83 obcí již zmíněným přeřazením obce Lány do okresu Kladno.

K významnějším změnám v počtu obcí před tímto obdobím došlo na počátku 90- tých let 20. století, kdy se osamostatnilo mnoha menších obcí původně přiřčených k tzv. střediskovým obcím. S jedinou výjimkou (opětovné sloučení obce Hostokryje s bývalou střediskovou obcí Senomaty) tento stav trvá.

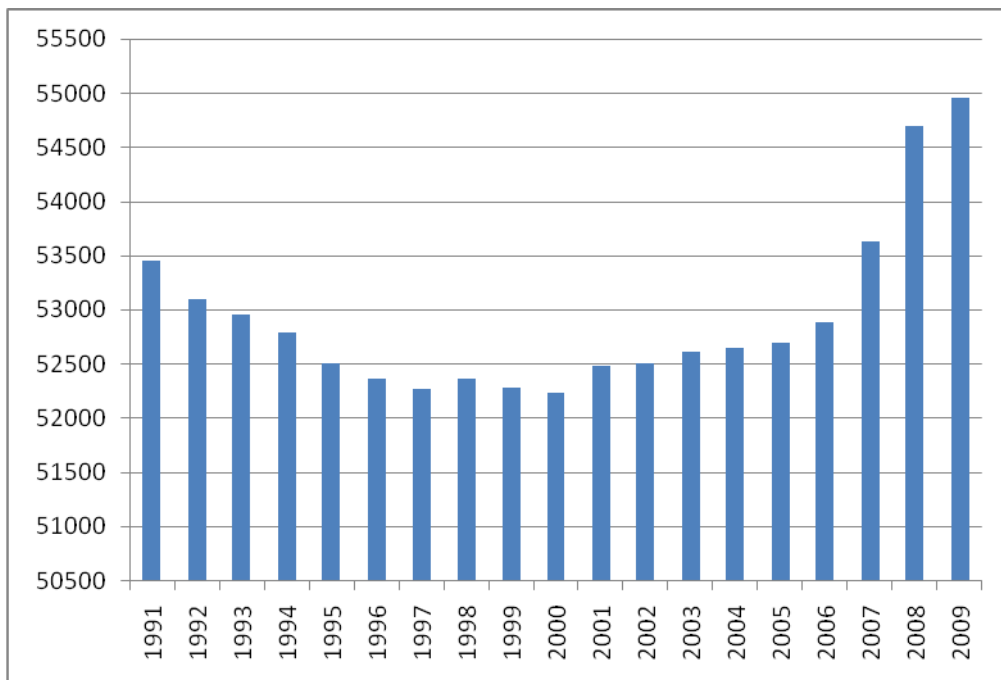
2.5 Obyvatelstvo

2.5.1 Celkový počet obyvatel žijících v okrese Rakovník

(přepočítáno zpětně na území okresu k 1.1.2007 – bez obce Lány)

Rok (stav k 31.12.)	Počet obyvatel
1991	53450
1992	53103
1993	52956
1994	52790
1995	52504
1996	52367
1997	52271
1998	52372
1999	52280
2000	52235
2001	52482
2002	52505
2003	52612
2004	52656
2005	52703
2006	52882
2007	53635
2008	54693
2009	54959

Graf vývoje počtu obyvatel v období 1991 – 2009

Z číselných údajů a zejména grafu jsou patrné trendy vývoje počtu obyvatel.

Od roku 1991 do roku 2000 (kdy počet obyvatel okresu dosáhl v řešeném období své nejnižší hodnoty) počet obyvatel okresu (s drobným výkyvem v roce 1998) klesal. Mezi léty 1991 a 2000 se snížil o 1215 obyvatel, tj. o 2,27% (ve srovnání s rokem 1991).

Počínaje rokem 2001 nastal opačný trend, mezi roky 2000 a 2009 počet obyvatel okresu nepřetržitě rostl. Celkem se v uvedeném období zvýšil o 2742 obyvatel, tj. o 5,25% (ve srovnání s rokem 2000).

Podle nejnovějších statistických údajů pokračuje tento trend i v roce 2010. V období od 1.1. do 30.6.2010 vzrostl počet obyvatel okresu o 275 osob na 55234 obyvatel.

2.5.2 Změna počtu obyvatel

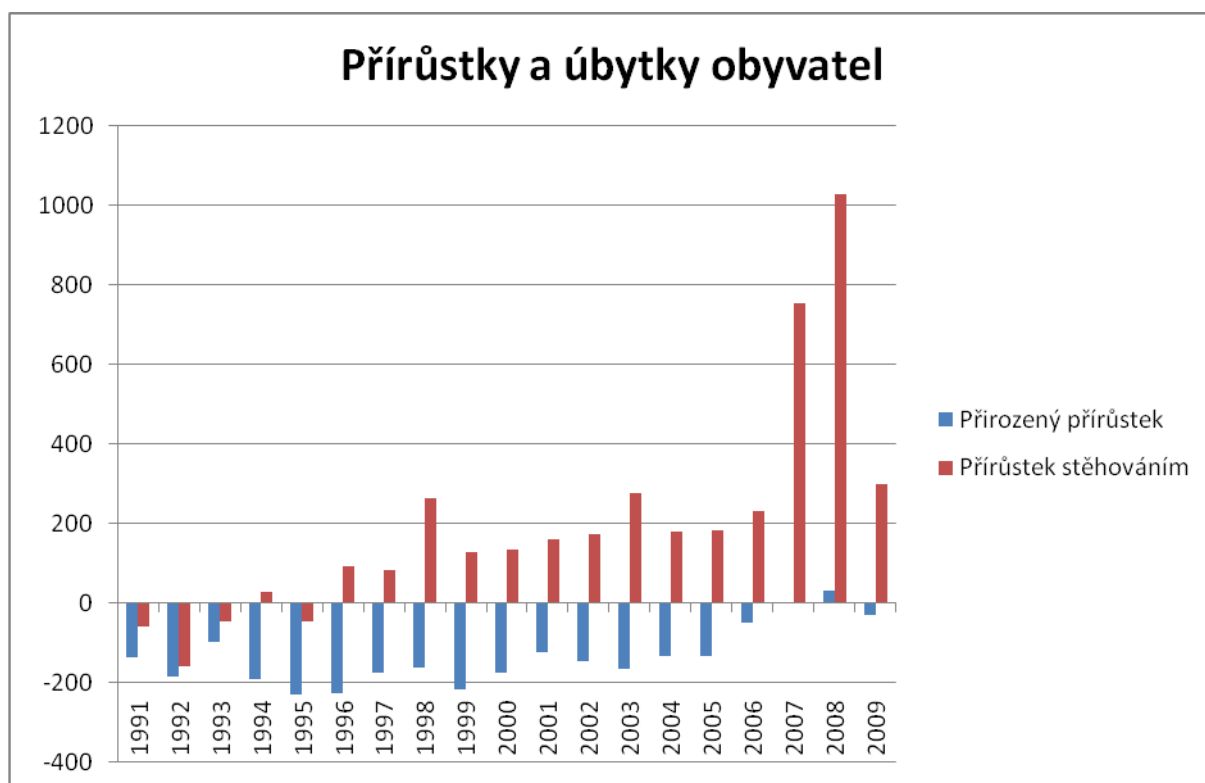
Na změnu počtu obyvatel určitého regionu mají vliv dva základní faktory:

1. Přirozený přírůstek (úbytek) počtu obyvatel – poměr živě narozených a zemřelých osob
2. Přírůstek (úbytek) obyvatel způsobený stěhováním (migrací) z a do regionu

Situaci v okrese Rakovník v řešeném období nám ozřejmí následující tabulka

Rok (stav k 31.12.)	Přirozený přírůstek	Přírůstek stěhováním	Celkový přírůstek
1991	-137	-60	-197
1992	-187	-160	-347
1993	-98	-49	-147
1994	-194	28	-166
1995	-231	-49	-280
1996	-229	92	-137
1997	-178	82	-96
1998	-163	264	101
1999	-218	126	-92
2000	-178	133	-45
2001	-126	158	32
2002	-148	171	23
2003	-167	274	107
2004	-135	179	44
2005	-134	181	47
2006	-50	229	179
2007	-1	754	753

2008	+29	1029	1058
2009	-32	298	266
CELKEM	-2577	3680	1103

Po celé sledované období (s výjimkou roku 2008) dochází k přirozenému úbytku obyvatelstva okresu. Razantní úbytek mezi léty 1991 až 2005, kdy přirozený úbytek představoval několik stovek obyvatel ročně, se v období od roku 2006 do roku 2009 úbytek zmírnil. Tento fakt pravděpodobně souvisí s poněkud opožděným nástupem silných ročníků (narozených na počátku 70-tých let 20. století) do plodného období.

Celkový přirozený úbytek obyvatel za uvedené období činí 2577 osob, tj. 4,67% z počtu obyvatel k 31.12.2009.

Vývoj přírůstku obyvatelstva stěhováním má zcela jiný průběh. V období 1991 – 1995 byl také jeho průběh negativní, v důsledku čehož počet obyvatel okresu výrazně klesal. Počínaje rokem 1996 se začíná projevovat nový trend, který vede k postupnému narůstání přírůstku obyvatel stěhováním se svým vrcholem v roce 2008, kdy během jediného roku dosáhl rozdíl mezi přistěhovanými a vystěhovanými obyvateli kladné hodnoty 1029 obyvatel.

Celková kladná bilance migračního přírůstku za sledované období činí 3680 obyvatel, zcela kompenzuje přirozený úbytek obyvatel a je příčinou růstu počtu obyvatel okresu.

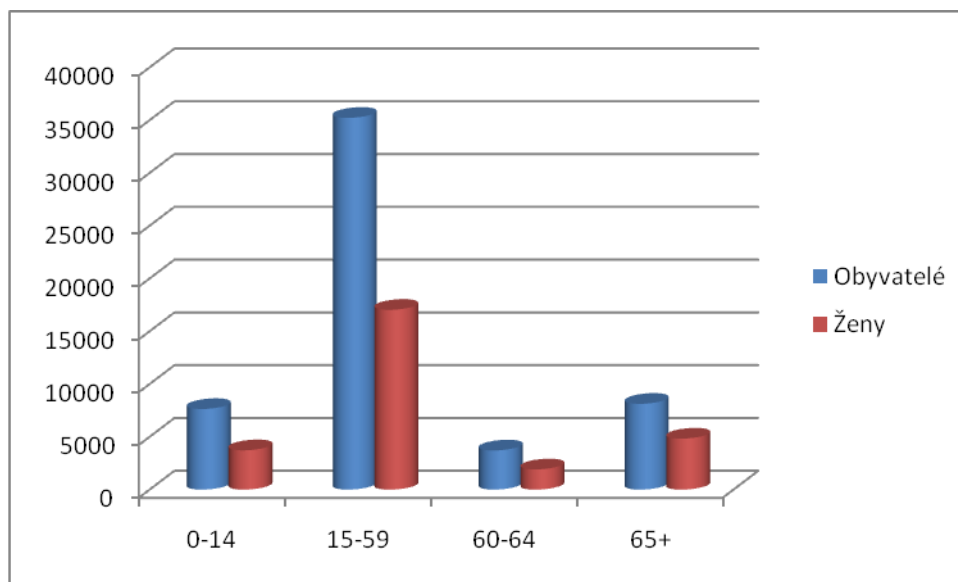
2.5.3 Počty obyvatel okresu podle věku a pohlaví

Údaje k 31.12.2008

Obyvatel ve věku				Žen ve věku			
0-14	15-59	60-64	65+	0-14	15-59	60-64	65+
7636	35222	3708	8127	3726	17033	1913	4831

V porovnání s rozložením věkových skupin obyvatel v celé České republice a Středočeském kraji dosahuje okres Rakovník prakticky stejných hodnot. Složení obyvatel okresu odpovídá republikovému i krajskému průměru.

Graf věkového zastoupení a počtu žen v jednotlivých věkových skupinách

2.5.4 Změny počtu obyvatel v jednotlivých obcích

Podíváme-li se hlouběji na změny počtu obyvatel v jednotlivých obcích, dojdeme následujícím skutečností:

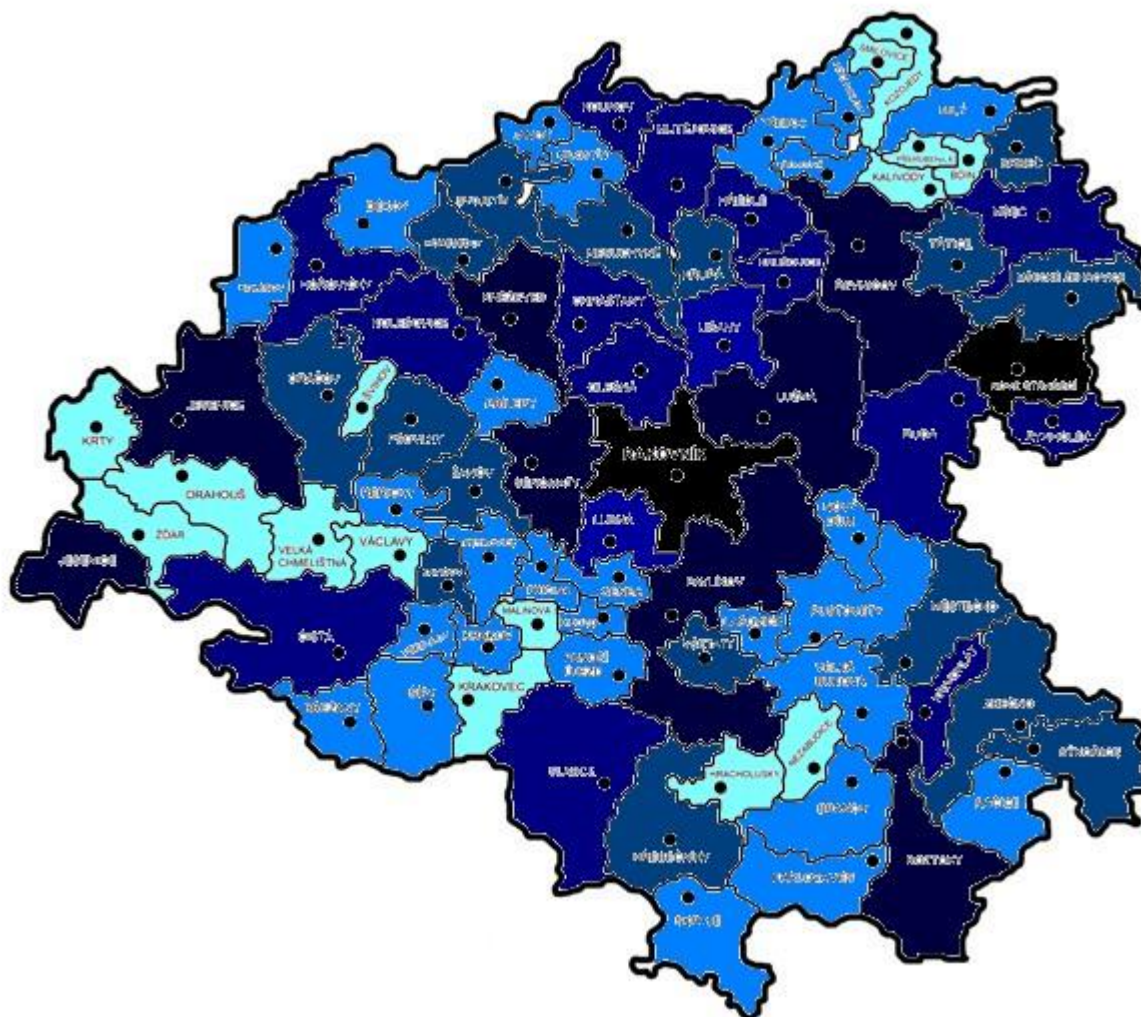
Obec	Počet obyvatel k 31.12.1991	Počet obyvatel k 31.12.2009	Přírůstek/úbytek obyvatel	Poznámka
Bdín	72	58	-14	
Branov	263	185	-78	
Břežany	124	144	+20	
Čistá	983	893	-100	do roku 1992 byla součástí obce dnes samostatná obec Velká Chmelištná
Děkov	172	199	+27	
Drahouš	69 (1993)	83	+14	Obec se v roce 1992 oddělila od města Jesenice
Hořesedly	407	439	+32	
Hořovičky	436	547	+111	
Hostokryje	105	98 (2002)		Obec se v roce 2002 sloučila s městysem Senomaty
Hracholusky	70	69	-1	
Hřebečnický	289	364	+75	
Hředle	567	583	+16	
Hvozd	163	181	+18	
Chrášťany	549	624	+75	
Janov	114	118	+4	
Jesenice	1755	1731	-24	Do roku 1992 byla

				součástí města obec Drahouš
Kalivody	97	95	-2	
Karlova Ves	129	121	-8	
Kněževes	932	1073	+141	
Kolešov	121	125	+4	
Kolešovice	829	862	+33	
Kounov	474	521	+47	
Kozojedy	102	85	-17	
Krakov	118	122	+4	
Krakovec	88	92	+4	
Kroučová	260	254	-6	
Krty	107	96	-11	
Krupá	457	453	-4	
Krušovice	517	617	+100	
Křivoklát	707	675	-32	
Lašovice	114	110	-4	
Lišany	605	679	+74	
Lubná	700	979	+279	
Lužná	1805	1802	-3	
Malinová	77	91	+14	
Městečko	418	422	+4	
Milostín	271	254	-17	
Milý	133	156	+23	
Mšec	800	897	+97	
Mšecké Žehrovice	463	463	0	
Mutějovice	700	820	+120	

Nesuchyně	379	433	+54	
Nezabudice	81	76	-5	
Nové Strašecí	5012	5198	+186	
Nový Dům	173	148	-25	
Olešná	527	575	+48	
Oráčov	399	380	-19	
Panoší Újezd	252	294	+42	
Pavlíkov	1006	1103	+97	
Petrovice	261	234	-27	
Pochvalov	239	264	+25	
Přerubenice	45	72	+27	
Příčina	185	182	-3	
Přílepy	196	211	+15	
Pšovky	231	315	+84	
Pustověty	151	169	+18	
Račice	128 (1992)	156	+28	Obec se v roce 1992 oddělila od obce Zbečno
Rakovník	17416	16503	-913	
Roztoky	1157	1109	-48	
Ruda	671	696	+25	
Rynholec	629	854	+225	
Řeřichy	104	119	+15	
Řevničov	1442	1390	-52	
Senec	186	238	+52	
Senomaty	755	1038	+283	V roce 2002 se součástí městyse Senomaty stala obec Hostokryje

Skryje	156	137	-19	
Slabce	713	732	+19	
Smilovice	61	60	-1	
Srbeč	293	308	+15	
Svojetín	308	361	+53	
Sýkořice	417	477	+60	
Šanov	423	493	+70	
Šípy	212	153	-59	
Švihov	72	61	-11	
Třeboc	144	126	-18	
Třtice	414	487	+73	
Václavy	56	63	+7	
Velká Buková	242	257	+15	
Velká Chmelištná	65 (1993)	50	-15	V roce 1993 se obec oddělila od obce Čistá
Všesulov	87	153	+66	
Všetaty	305	319	+14	
Zavidov	259	325	+66	
Zbečno	450 (1992)	466	+16	V roce 1991 se od obce oddělila obec Račice
Ždár	113	92	+21	

Mapka území okresu v barevném rozlišení dle velikosti sídel

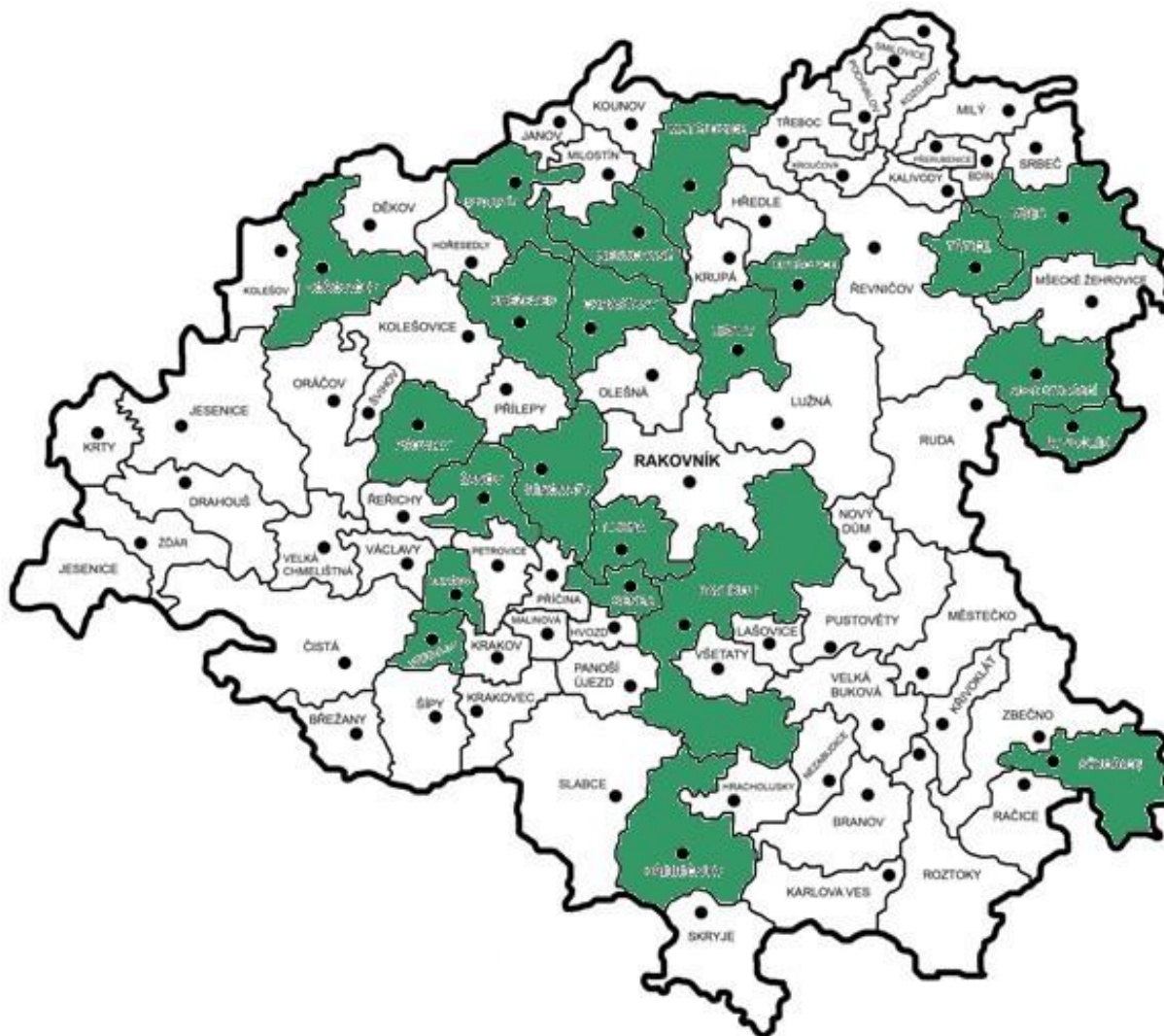
Odstínem jsou znázorněny následující velikostní skupiny obcí:

1. do 100 obyvatel
2. 101 – 300 obyvatel
3. 301 – 500 obyvatel
4. 501 – 1000 obyvatel
5. 1000 – 5000 obyvatel
6. více než 5000 obyvatel

Z mapky je patrné, že obyvatelstvo okresu je soustředěno především do jeho centrální části, okolí města Nové Strašecí (výhodně situovaného vzhledem k hlavnímu městu Praze a okresu Kladno) a v linii podél rychlostní silnice R6 (Karlovarské silnice).

Naopak řidce osídlena je jižní část okresu (Křivoklátsko), západní část (Jesenicko a Čistěcko) a rovněž nejsevernější část okresu soustředěná kolem obce Kozojedy.

Mapka obcí, které ve sledovaném období zaznamenaly nárůst počtu obyvatel o více než 50 osob

Počet obyvatel obcí roste nejrychleji v blízkosti měst Rakovník a Nové Strašecí, v části obcí ležících na rychlostní silnici R6 (Karlovarské) a v urbanizovanější části severu okresu (okolí obce Nesuchyně). V jiných částech okresu byl zaznamenán výraznější růst počtu obyvatel v městysi Slabce, v obcích Sýkořice, Vsesulov a Zavidov.

2.5.5 Města a městyse okresu

Města:

Rakovník

Město Rakovník ztratilo ve sledovaném období 913 obyvatel, vzhledem k současnému počtu obyvatel (16503) představuje tento úbytek pokles 5,53%. Je však nutno poznamenat, že v roce 2006 se pokles počtu obyvatel zastavil a od tohoto roku má mírně rostoucí tendenci.

Nové Strašecí

Počet obyvatel města Nové Strašecí se zvýšil o 186 obyvatel, tj. o 3,58% na současných 5198 obyvatel. V počtu obyvatel lze zaznamenat stagnaci, od roku 2007 velmi mírný růst.

Jesenice

Město Jesenice má celkem 1731 obyvatel. Počet obyvatel je konstantní, mírné snížení počtu obyvatel bylo způsobeno osamostatněním obce Drahouš v roce 1992. Od roku 2007 lze zaznamenat velmi mírný růst počtu obyvatel.

Městyse:

Kněžves

Městys ležící ve vzdálenosti 8 km od města Rakovníka. Současný počet obyvatel 1073 (nárůst o 13,14%) odpovídá výhodné poloze v blízkosti okresního města, ale také vybavenosti sídla a jeho urbanistickému charakteru.

Křivoklát

Městys leží v srdci CHKO Křivoklátsko, na jeho území stojí královský hrad Křivoklát. Městys má 675 obyvatel (pokles o 4,74%). Sídlo platí daň poloze v krásné, leč členité a těžko přístupné krajině v okolí řeky Berounky, která klade překážky realizaci inženýrských sítí a dopravní obslužnosti zde se nacházejících sídel. Sídlo je značně zatíženo turistickým ruchem, který vedle příležitostí pro terciální podnikatelskou sféru přináší obtíže a omezení pro trvalé obyvatele. Urbanistický charakter sídla a reliéf zastavěného území nedává mnoho prostoru pro odstranění uvedených problémů.

Mšec

Městys s celkovým počtem 897 obyvatel (nárůst 10,81%) leží v severovýchodní části okresu, v relativní blízkosti města Nové Strašecí a také města Slaný v okrese Kladno.

Pavlíkov

Městys má velmi rozsáhlé území a je tvořen pěti místními částmi. Počet obyvatel 1103 (nárůst 8,79%) původně stagnoval, od roku 2004 velmi pozvolna vzrůstá. Městys se nachází v relativní blízkosti okresního města Rakovníka (8 km jižním směrem).

Městys spravuje velmi rozsáhlé a členité území, jehož část se nachází v CHKO Křivoklátsko.

Senomaty

Městys ležící 6 km na západ od Rakovníka má 1038 obyvatel (nárůst 27,26%) je dynamicky rostoucím sídlem s rozsáhlou výstavbou nových rodinných domů. Za svůj rozvoj vděčí výhodné poloze v blízkosti okresního města, vhodnému reliéfu zastavěného i zastavitelného území a dobré vybavenosti sídla.

Městys je jediným sídlem na území okresu Rakovník, u něhož došlo v uvedeném období ke sloučení s jinou obcí. V roce 2002 se součástí městyse stala obec Hostokryje, která se po dvanáctileté samostatné existenci stala znovu součástí městyse Senomaty.

Městys je tvořen třemi místními částmi.

Slabce

Území městyse leží na jižní hranici okresu. Městys je tvořen osmi místními částmi s celkovým počtem 732 obyvatel (nárůst 2,60%). Počet obyvatel je relativně stabilní.

Městys spravuje velmi rozsáhlé a členité území, které se nachází v CHKO Křivoklátsko.

Kromě měst a městysů se v okrese nachází 74 obcí, z nichž největší je Lužná s 1802 obyvateli a nejmenší Velké Chmelištná s 50 obyvateli.

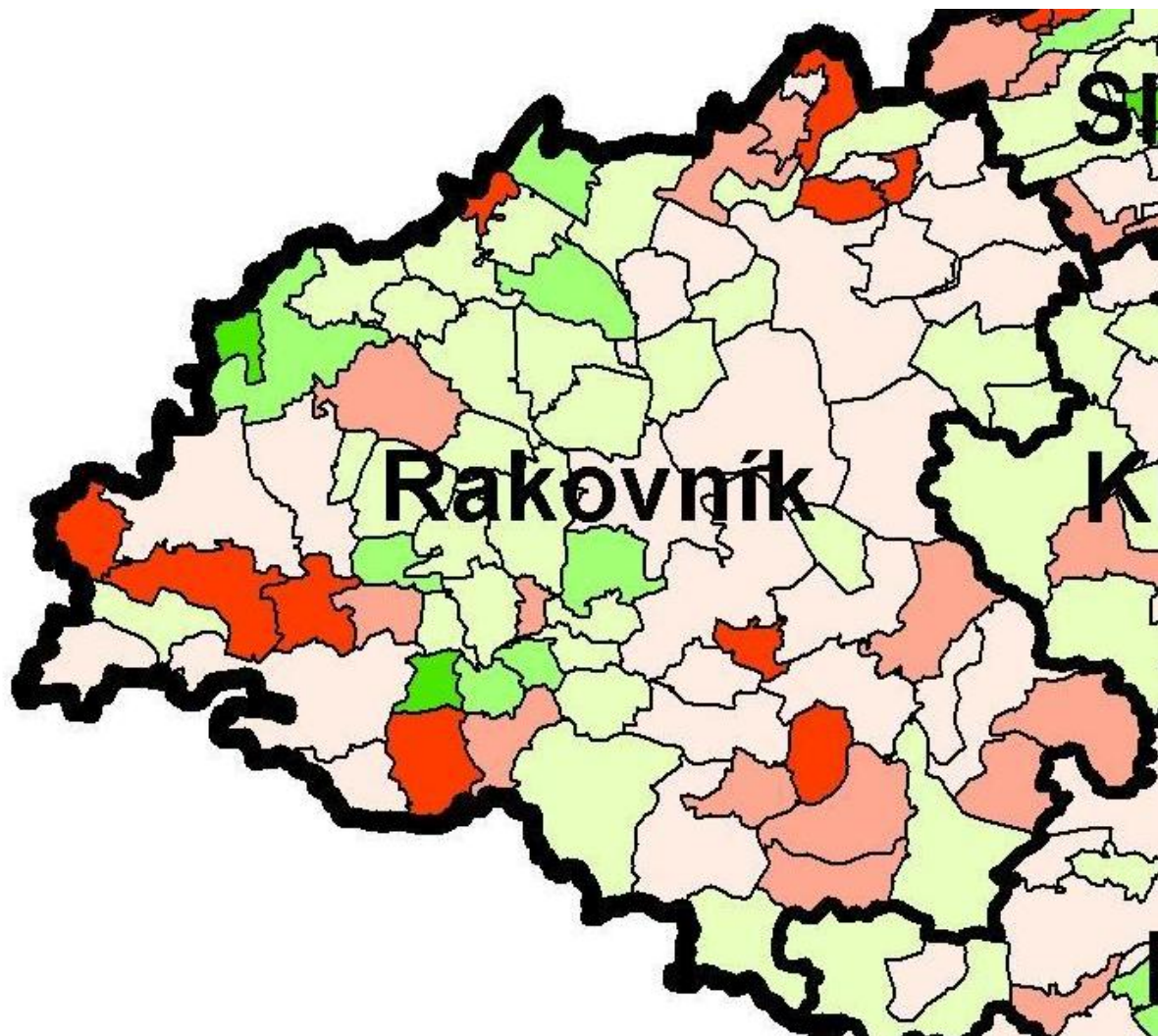
2.6 Shrnutí

1. Okres Rakovník, přesto, že je i nadále nejméně lidnatým okresem Středočeského kraje, prochází (stejně jako celý Středočeský kraj) velmi dynamickým populačním vývojem spočívajícím v narůstajícím pozitivním saldu migrace do okresu.
2. Nárůst počtu obyvatel je v okrese rozložen nerovnoměrně. Počet obyvatel roste nejvíce v centrální a východní části okresu a také podél rychlostní silnice R6. Za hlavní faktory, které k tomuto stavu vedou, lze považovat kvalitní dopravní spojení, pohyb vozidel a osob v případě obcí kolem silnice R6, blízkost Prahy a větších sídel Kladenského okresu v případě města Nové Strašecí a jeho okolí a vlastní potenciál největšího sídla Rakovníka a jeho poměrně hustě obydleného okolí.
3. Do budoucna, v souvislosti s připravovanou výstavbou dálnice Praha – Karlovy Vary, bude význam sídel podél této komunikace pravděpodobně vzrůstat. Rovněž poloha města Nové Strašecí a jeho okolí zůstane výhodná.
Jistým rizikem je možná marginalizace významu města Rakovníka, jehož poloha vzhledem k hlavním dopravním tepnám i významným sídlům (Praha, Kladno) není optimální. Případná ztráta významu okresního města by měla negativní vliv i na sídla v jeho okolí.
Uvedenému riziku lze čelit vybudováním kvalitního dopravního napojení na Karlovarskou dálnici a posilováním vlastních kapacit (tvorba průmyslových zón, stavebních rozvojových ploch, podpora investic apod.)
4. Pokles počtu obyvatel je citelný v nejjižnější, nejsevernější a západní části okresu. Společným jmenovatelem je zde větší vzdálenost od významnějších sídel, v případě Křivoklátska také morfologie krajiny činící obtížnou dopravní obsluhu území i výstavbu inženýrských sítí.

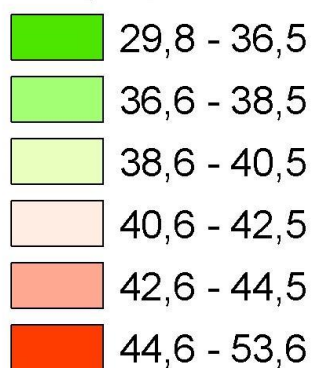
2.7 Průměrný věk obyvatel podle obcí

Průměrný věk obyvatel okresu k 31.12.2009 byl 40,8 roku, u mužů 39,3 a u žen 42,2 roku.

Průměrný věk podle obcí znázorňuje v barevném rozlišení následující mapa.

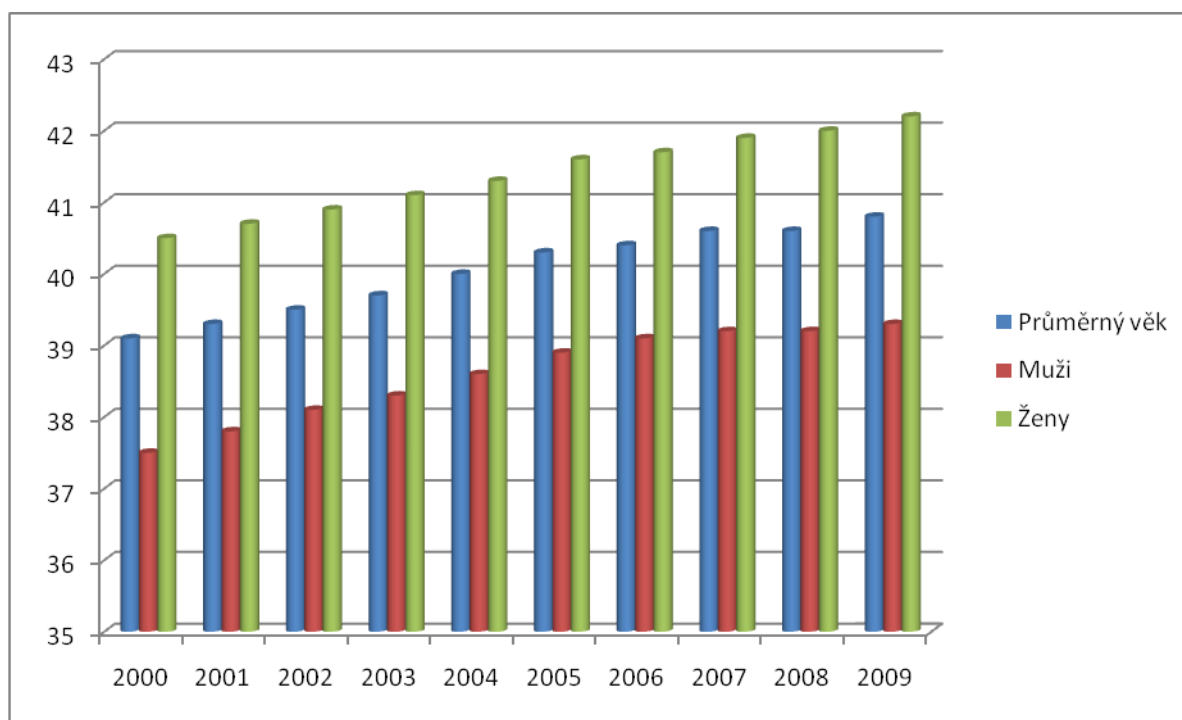
roky / years

Průměrný věk obyvatel okresu v období 2000 – 2009

Rok	Průměrný věk	muži	ženy
2000	39,1	37,5	40,5
2001	39,3	37,8	40,7
2002	39,5	38,1	40,9
2003	39,7	38,3	41,1
2004	40,0	38,6	41,3
2005	40,3	38,9	41,6
2006	40,4	39,1	41,7
2007	40,6	39,2	41,9
2008	40,6	39,2	42,0
2009	40,8	39,3	42,2

Graf vývoje průměrného věku obyvatel (2000-2009)

Lze vysledovat jasný trend zvyšování průměrného věku obyvatel. Hlavními příčinami jsou nižší porodnost a vzrůstající věk dožití u obou pohlaví.

Konstantně zůstává průměrný věk u žen na vyšší úrovni než u mužů, a to o 2 až 3 roky.

2.8 Migrace z ostatních okresů

Jak bylo uvedeno výše, počet obyvatel okresu se zvyšuje především migrací z jiných okresů. Následující tabulka pojednává o míře této migrace v roce 2008.

Do okresu Rakovník	2008
Hlavní město Praha	314
Kladno (Středočeský)	232
Louny (Ústecký)	55
Chomutov (Ústecký)	43
Karlovy Vary (Karlovarský)	38
Mělník (Středočeský)	30
Beroun (Středočeský)	28
Klatovy (Plzeňský)	25
Mladá Boleslav (Středočeský)	21
Litoměřice (Ústecký)	21
Z okresu Rakovník	
Hlavní město Praha	214
Kladno (Středočeský)	153
Louny (Ústecký)	54
Beroun (Středočeský)	38
Praha západ (Středočeský)	22
Plzeň město (Plzeňský)	26
Plzeň sever (Plzeňský)	22

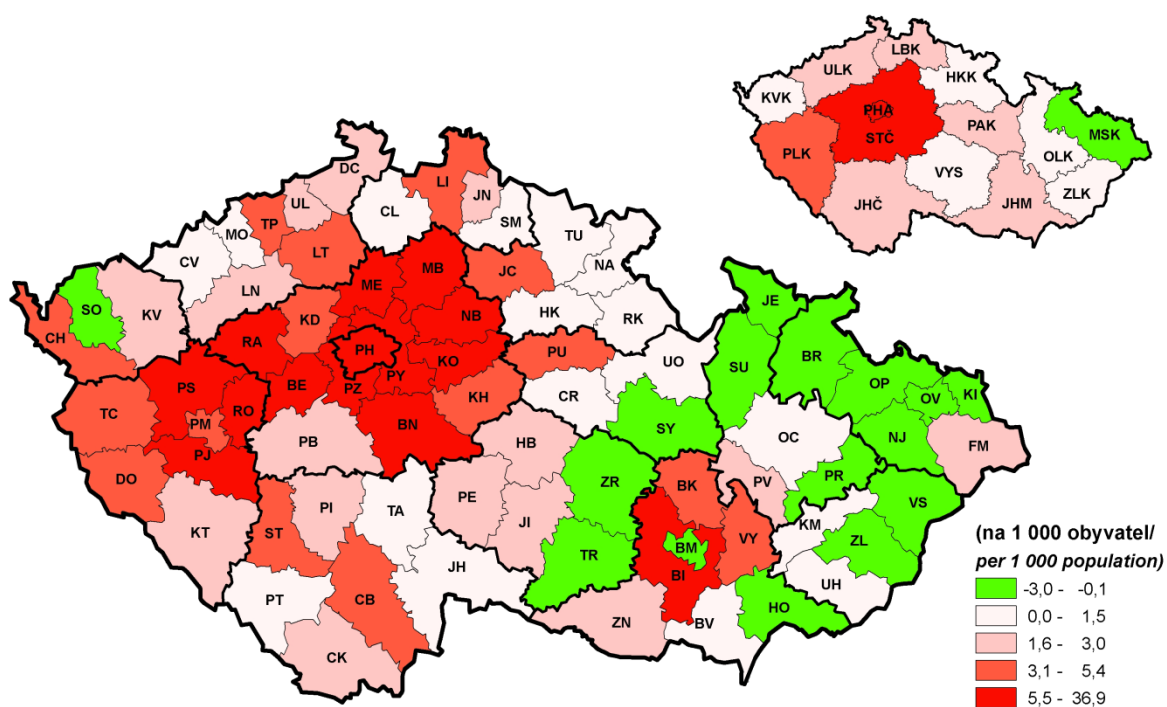
*V tabulce jsou uváděny nejčetnější případy meziokresní migrace (více než 20 osob).

K nejintenzivnější migraci do okresu Rakovník dochází z okresu Kladno, následují blíže ležícími okresy Ústeckého a Karlovarského kraje, dále okresy Středočeského a Plzeňského kraje. Významná je rovněž migrace z hlavního města Prahy.

Z okresu se lidé nejčastěji vystěhovávají do hlavního města Prahy a jejího okolí, okresu Kladno, v menší míře do okresu Louny a centrální části Plzeňského kraje.

Z níže umístěné mapky je patrné, že okres Rakovník patří k okresům s vysokou pozitivní migrací nejen v rámci Středočeského kraje (kde je to celkem běžné), ale rovněž v rámci celé České republiky.

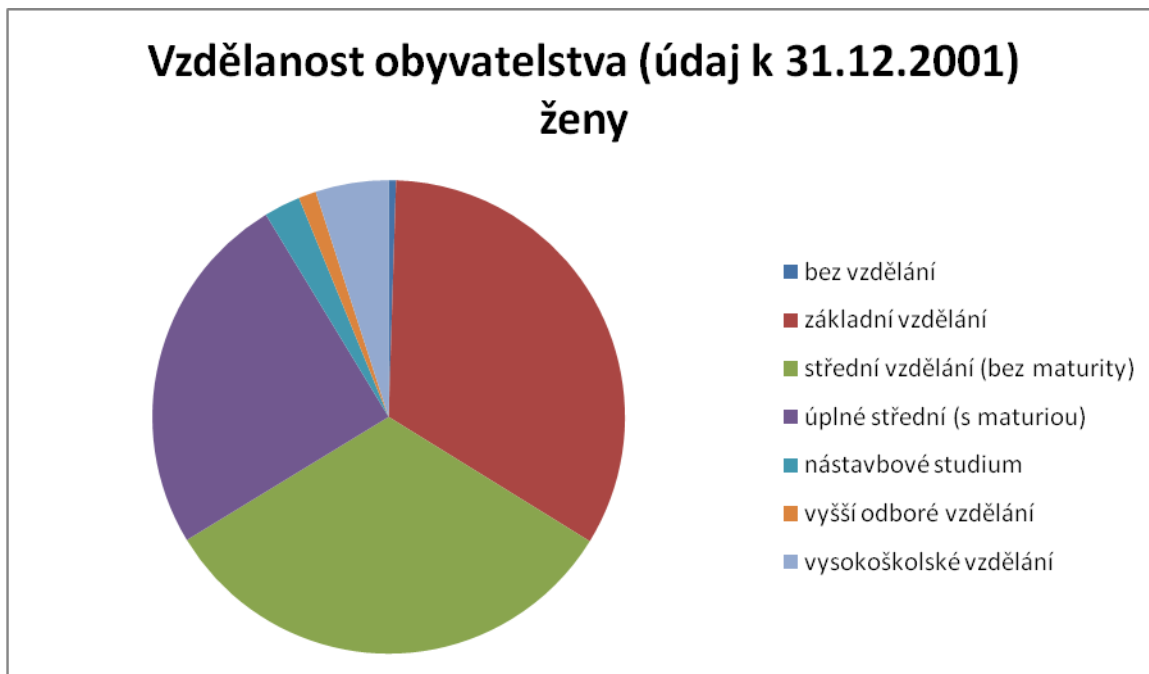
4. Saldo stěhování v letech 2001 – 2008 (roční průměr) *Net migration in 2001 - 2008 (annual average)*

2.9 Vzdělanostní skladba obyvatelstva

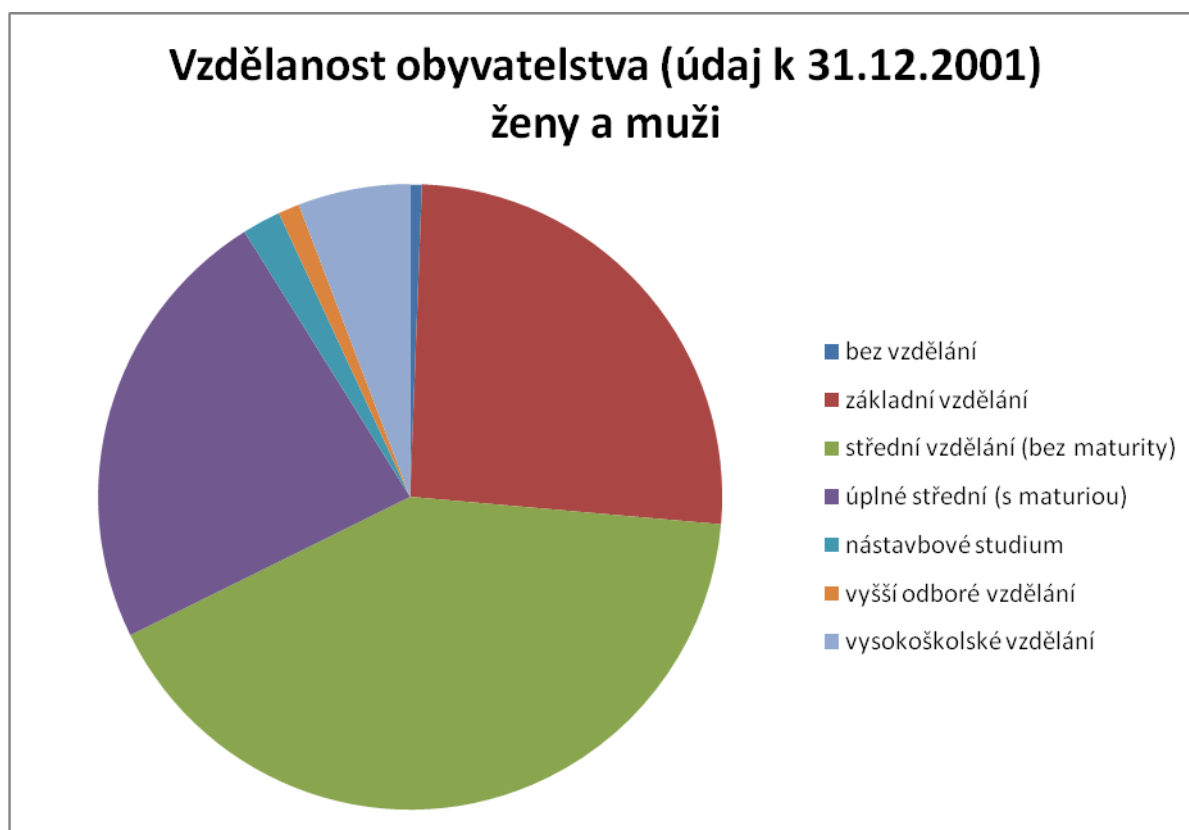
Vzdělanost obyvatelstva – ženy (údaj k 31. 12. 2001)

Nejvyšší ukončené vzdělání	Ženy celkem
Osoby bez vzdělání	123
základní vzdělání (vč. neukončeného)	7655
Střední vzdělání celkem (bez maturity)	7455
Úplné střední vzdělání (s maturitou)	5747
Nástavbové studium	569
Vyšší odborné vzdělání	272
Vysokoškolské vzdělání	1141

Vzdělanost obyvatelstva – ženy a muži (údaj k 31. 12. 2001)

Nejvyšší ukončené vzdělání	Obyvatelstvo celkem
Osoby bez vzdělání	289
základní vzdělání (vč. neukončeného)	11564
Střední vzdělání celkem (bez maturity)	18534
Úplné střední vzdělání (s maturitou)	10508
Nástavbové studium	881
Vyšší odborné vzdělání	481
Vysokoškolské vzdělání	2585

2.10 Sňatky, rozvody, potraty

Počet sňatků v okrese Rakovník podstatně klesal v první polovině 90 – tých let, poté se v rozmezí let 1995 – 2007 pohyboval v rozmezí 250 – 300 sňatků.

Nárůst v roce 2008 (306 sňatků) lze připsat nárůstu počtu obyvatel ve věkové skupině, která sňatky nejčastěji uzavírá. Výrazný propad v roce 2009, společně s údaji za 1. pololetí 2010 (uzavřeno pouze 81 sňatků), tento závěr potvrzuje.

Počet rozvodů nemá jasný trend, pohybuje se mezi zpravidla 120 – 200 rozvody ročně.

Poměrné porovnání počtu sňatků a rozvodů v konkrétním roce není zcela korektní vzhledem k tomu, že jsou rozváděna také manželství uzavřená před sledovaným obdobím (kdy byl počet uzavíraných sňatků podstatně vyšší).

Přes nespornou vypovídací hodnotu údajů o počtu uzavřených sňatků a počtu rozvodů je nutno konstatovat, že jejich význam vzhledem k podstatným změnám společenského vnímání instituce rodiny výrazně klesá.

Společně s tím, jak stále větší procento obyvatel preferuje model volného soužití nesezdaného páru a narůstá rovněž fluktuace v neinstitucionalizovaných partnerských vztazích (které nejsou podle současné statistické metodiky dostatečně podchyceny a vzhledem k neformální formě soužití mohou být těžko podchyceny vyčerpávajícím způsobem), klesá vypovídající hodnota uvedených dat.

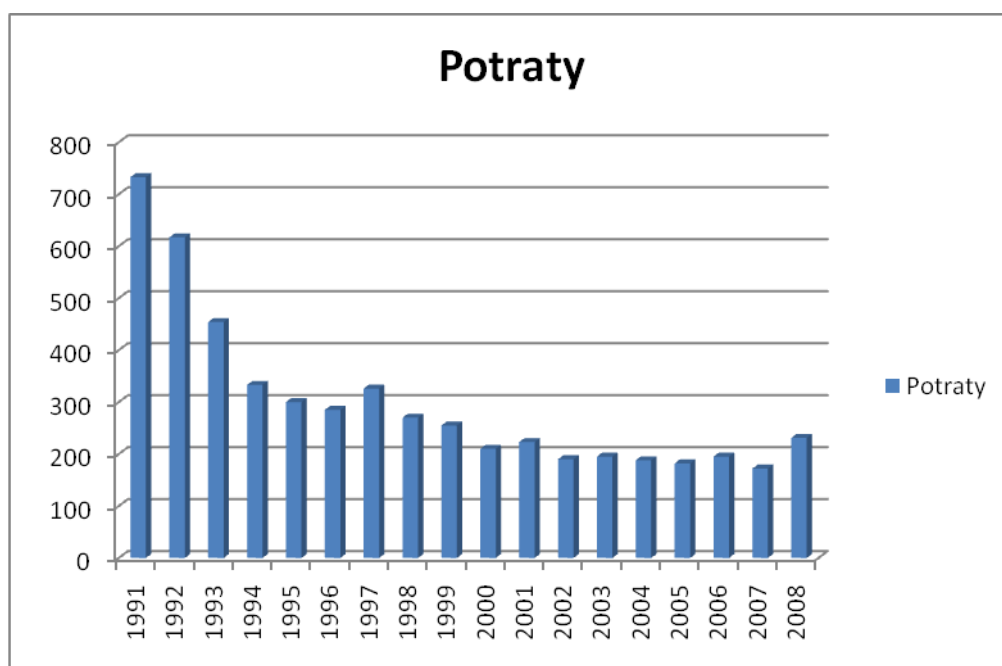
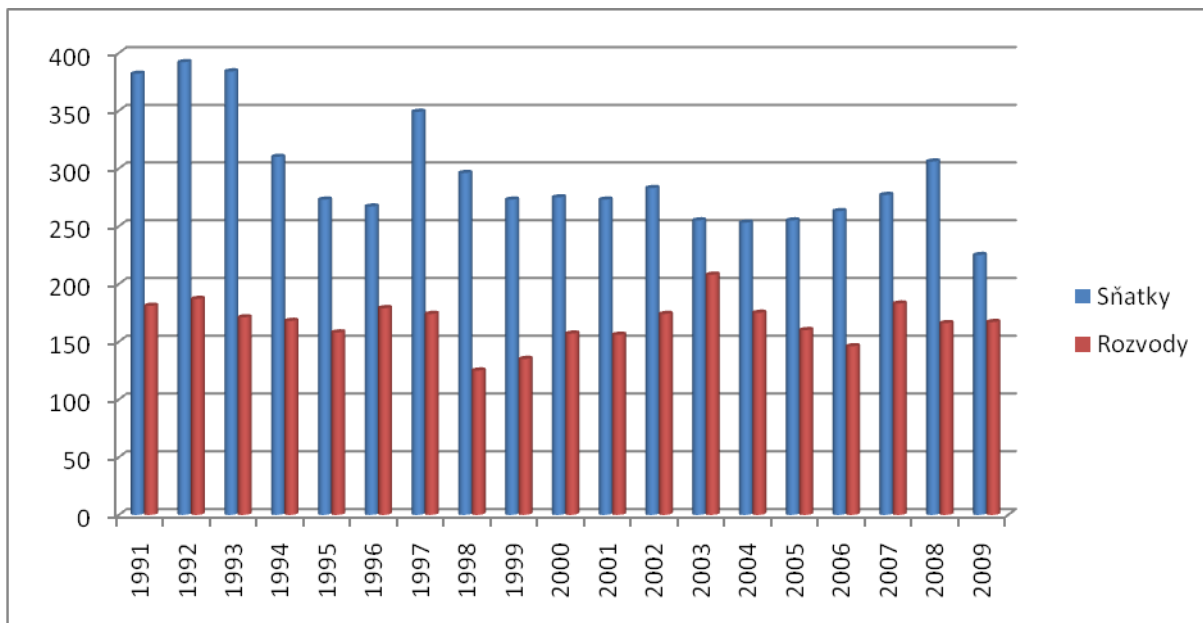
V porovnání se situací v České republice i Středočeském kraji nevykazují údaje za okres Rakovník žádné podstatné odchylky.

Vývoj sňatků, rozvodů a potratů

Rok	Počet sňatků	Počet rozvodů	Potraty
1991	382	181	733
1992	392	187	617
1993	384	171	454
1994	310	168	333
1995	273	158	300
1996	267	179	285
1997	349	174	326
1998	296	125	270
1999*	273	135	255
2000	275	157	210
2001	273	156	223
2002	283	174	190
2003	255	208	195
2004	253	175	188
2005	255	160	182
2006	263	146	195
2007	277	183	172
2008	306	166	231
2009	225	167	údaj není k dispozici

*Od roku 1999 jsou zpětně přepočítány údaje na stávající území okresu bez obce Lány, která se v roce 2007 stala součástí okresu Kladno.

Graf počtu sňatků a rozvodů ve sledovaném období

Na počátku 90-tých let počet provedených potratů výrazně poklesl, s dílčími výkyvy pokles pokračoval do roku 2007. Nárůst zaznamenaný v roce 2008 bude možno posoudit až s časovým odstupem v porovnání s výsledky dalších let.

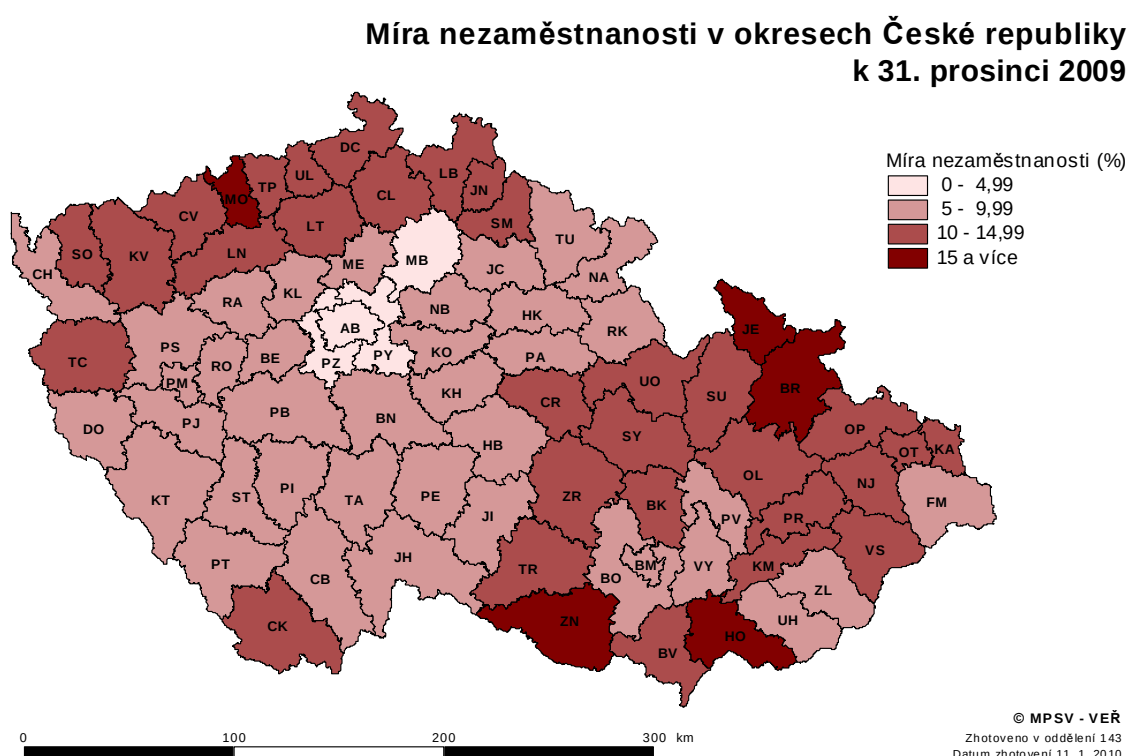
V letech 2007 a 2008 byl celkově v České republice zaznamenan mírný nárůst počtu potratů (související zřejmě s nárůstem počtu žen v plodném období). V roce 2009 celorepublikově počet potratů opět poklesl.

2.11 Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti je základním ukazatelem sociálně demografické situace v daném regionu.

Okres Rakovník se mírou nezaměstnanosti dlouhodobě pohybuje v průměrných hodnotách nezaměstnanosti v rámci jednotlivých okresů České republiky.

Do jisté míry se zde projevuje pozitivní vliv příslušnosti okresu ke Středočeskému kraji, který v některých svých částech, společně s hlavním městem Prahou, vykazuje nejnižší míru nezaměstnanosti.

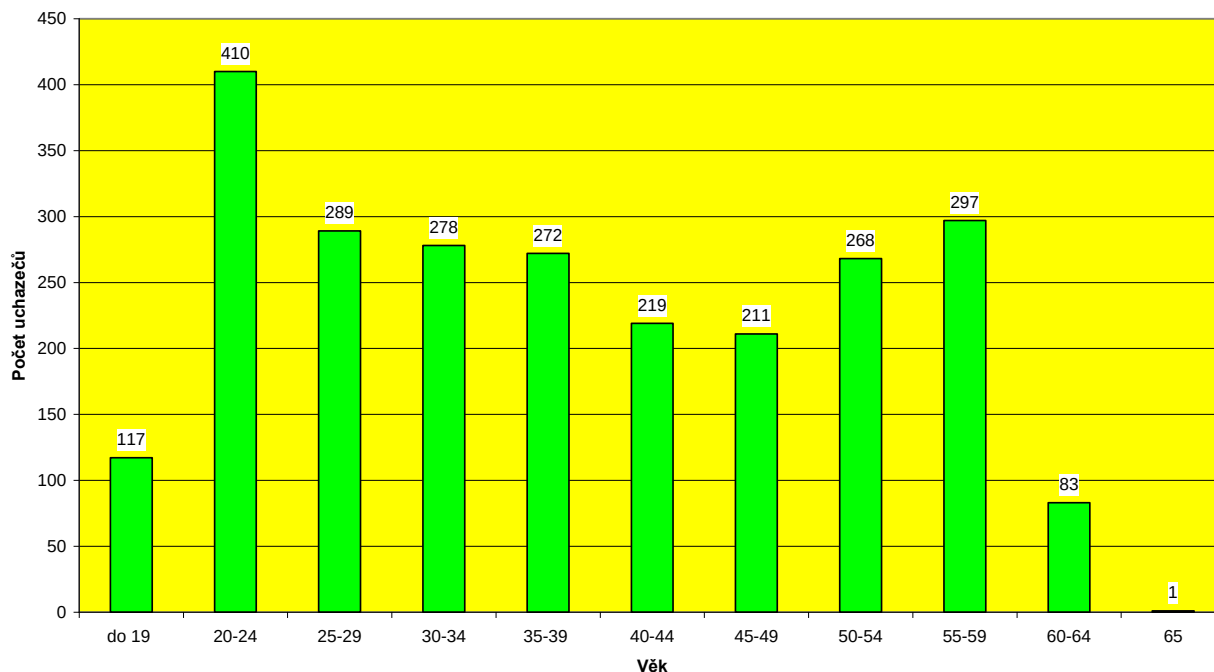

2.11.1 Nezaměstnanost v okrese Rakovník

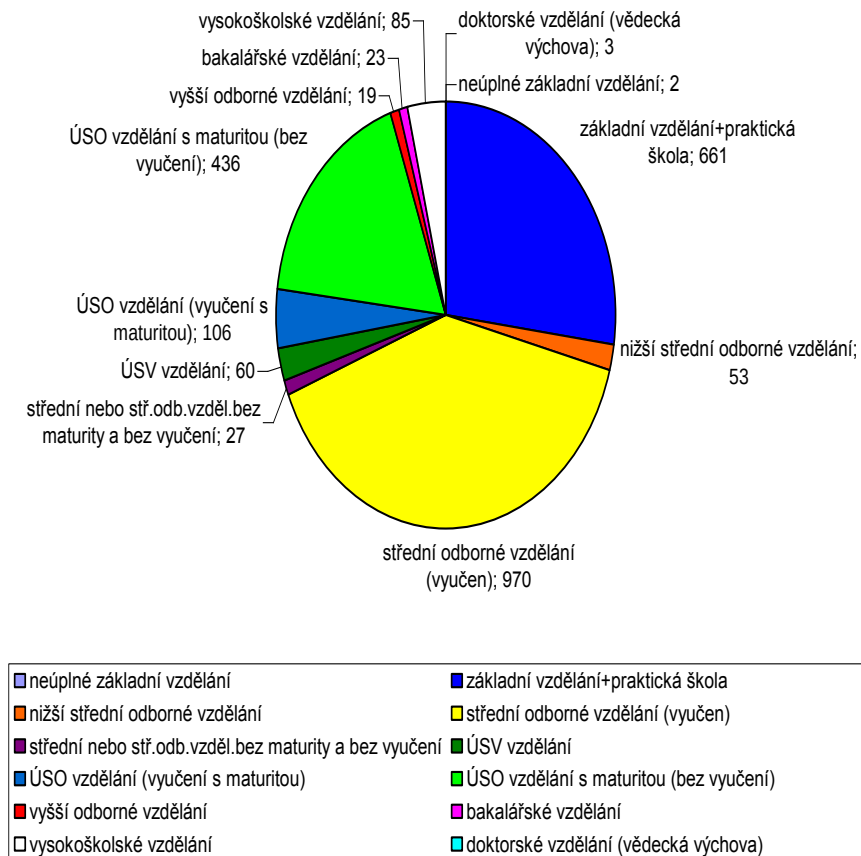
Okres Rakovník měl k 31. srpnu 2010 celkem 28550 pracovních sil, z tohoto počtu bylo k témuž datu evidováno 2367 uchazečů o zaměstnání, míra nezaměstnanosti činila 8,2%. Ve stejném období bylo evidováno 82 volných pracovních míst.

Níže uvedené grafy znázorňují nejaktuálnější údaje z evidence uchazečů o zaměstnání vedených na Úřadu práce v Rakovníku.

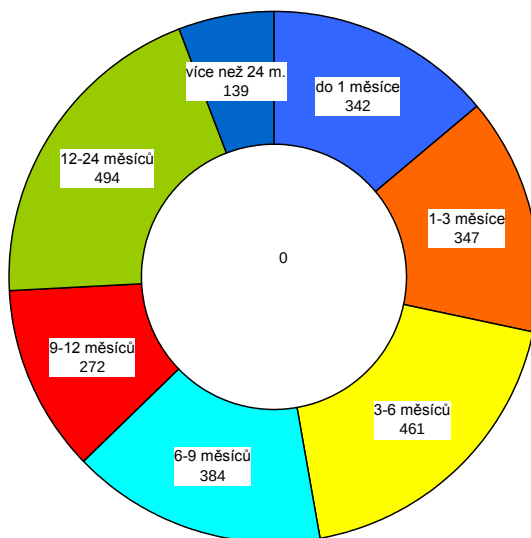
Struktura uchazečů podle věku k 8.9.2010

Struktura uchazečů podle vzdělání k 8.9.2010

Struktura uchazečů podle délky evidence k 8.9.2010

2.11.2 Vývoj nezaměstnanosti

Vývoj nezaměstnanosti v okrese znázorňuje následující tabulka a graf. Ve vývoji je patrný předěl v roce 2009, kdy došlo, v souvislosti s nástupem ekonomické krize, k výraznému nárůstu počtu nezaměstnaných.

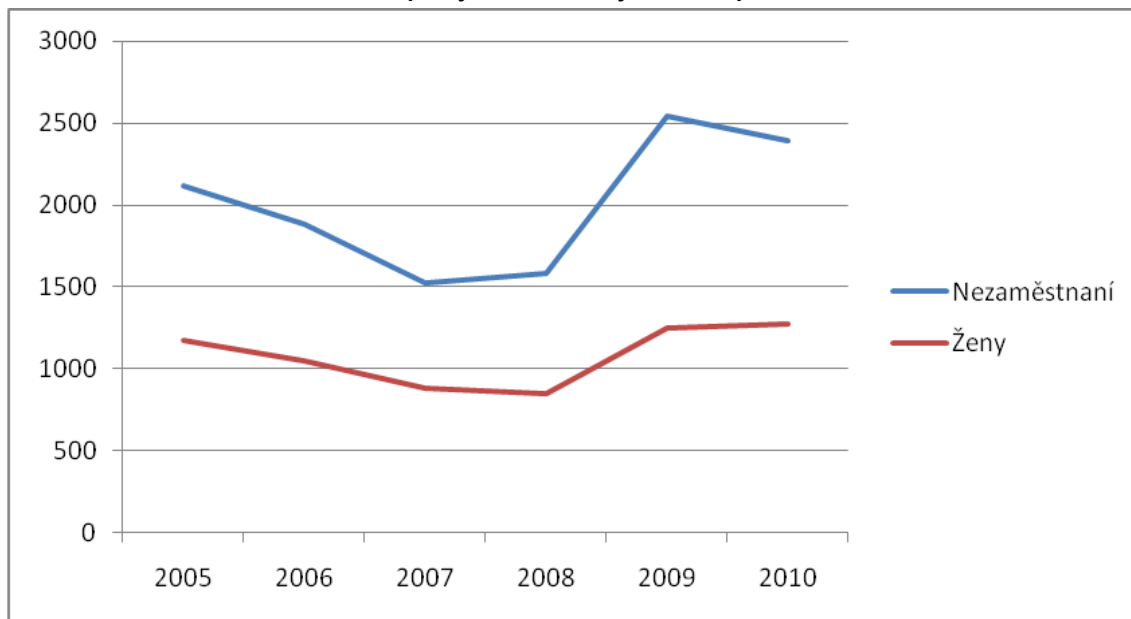
Za povšimnutí rovněž stojí razantní vzestup počtu částečně nezaměstnaných (nárůst na trojnásobek).

Poměr počtu nezaměstnaných žen zůstává relativně stabilní, poměr počtu absolventů a mladistvých kolísá.

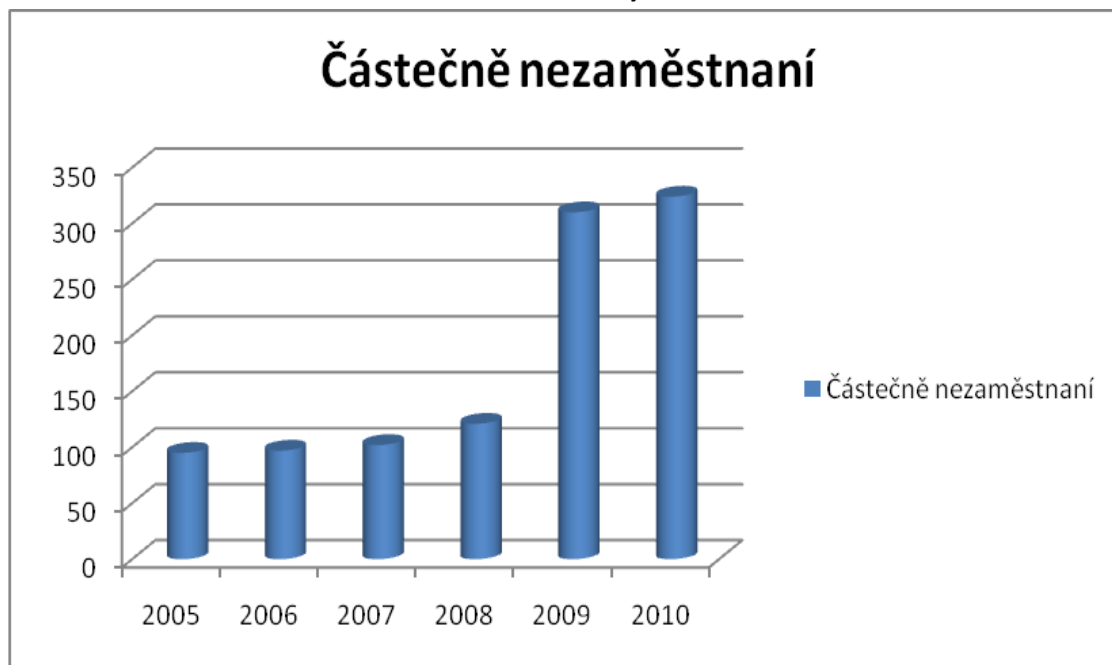
Tabulka vývoje nezaměstnanosti v období 2005 - 2010

Termín	Nezaměstnaní	Z toho ženy	Z toho absolventi a mladiství	Osoby se ZP	Osoby pobírající podporu	Částečně nezaměstnaní
31.12.2005	2118	1172	210	451	742	95
31.12.2006	1883	1051	166	465	731	97
31.12.2007	1525	881	130	392	676	102
31.12.2008	1583	848	123	366	833	121
31.12.2009	2540	1253	227	461	1092	310
30.6.2010	2392	1274	153	426	848	324

**Graf nezorňující celkový vývoj nezaměstnanosti a porovnání vývoje nezaměstnanosti žen
(údaj za rok 2010 je k 30. 6.)**

**Graf znázorňující výrazný nárůst počtu částečně
nezaměstnaných**

2.11.3 Nezaměstnanost v jednotlivých obcích okresu Rakovník k 31.8.2010

Vzhledem ke značné sídelní roztržitosti okresu Rakovník (značné množství malých sídel), má následující tabulka spíše informativní charakter.

Obec	Ekonom.aktivní obyvatelstvo	Uchazeči o zaměstnání	Míra nezaměstnanosti	Volná místa v obci
Bdín	20	2	10,0%	0
Branov	112	3	2,7%	0
Břežany	56	5	8,9%	0
Čistá	432	44	10,2%	0
Děkov	91	19	20,9%	0
Drahouš	37	0	0,0%	0
Hořesedly	200	31	15,5%	0
Hořovičky	213	56	26,3%	0
Hracholusky	42	2	4,8%	0
Hřebečnický	124	18	14,5%	0
Hředle	275	19	6,9%	0
Hvozd	78	9	11,5%	0
Chráš'tany	291	40	13,7%	3
Janov	42	5	11,9%	0
Jesenice	768	88	11,5%	1
Kalivody	40	2	5,0%	0
Karlova Ves	64	2	3,1%	0
Kněževes	473	50	10,6%	2
Kolešov	41	8	19,5%	0
Kolešovice	359	45	12,5%	4

Kounov	219	23	10,5%	0
Kozojedy	42	2	4,8%	0
Krakov	50	6	12,0%	0
Krakovec	27	3	11,1%	0
Kroučová	111	9	8,1%	0
Krty	44	5	11,4%	0
Krupá	198	27	13,6%	2
Krušovice	272	20	7,4%	3
Křivoklát	314	27	8,6%	0
Lašovice	31	1	3,2%	0
Lišany	326	31	9,5%	0
Lubná	367	37	10,1%	0
Lužná	889	72	8,1%	1
Malinová	32	6	18,8%	0
Městečko	197	17	8,6%	0
Milostín	127	21	16,5%	0
Milý	48	5	10,4%	0
Mšec	420	28	6,7%	1
Mšecké Žehrovice	220	16	7,3%	0
Mutějovice	353	66	18,7%	1
Nesuchyně	206	20	9,7%	1
Nezabudice	23	3	13,0%	0
Nové Strašecí	2596	184	7,1%	3
Nový Dům	71	6	8,5%	0
olešná	282	30	10,6%	0
Oráčov	188	16	8,5%	1

Panoší Újezd	132	16	12,1%	0
Pavlíkov	499	41	8,2%	1
Petrovice	123	10	8,1%	0
Pochvalov	124	5	4,0%	0
Přerubenice	28	2	7,1%	0
Příčina	79	14	17,7%	0
Přílepy	88	18	20,5%	0
Pšovlky	117	16	13,7%	0
Pustověty	71	7	9,9%	0
Račice	77	3	3,9%	0
Rakovník	8856	642	7,2%	35
Roztoky	527	38	7,2%	5
Ruda	315	25	7,9%	0
Rynholec	326	28	8,6%	13
Řeřichy	42	8	19,0%	0
Řevničov	716	54	7,5%	1
Senec	109	13	11,9%	0
Senomaty	454	57	12,6%	0
Skryje	78	2	2,6%	0
Slabce	332	32	9,6%	0
Smilovice	23	7	30,4%	0
Srbeč	137	5	3,6%	0
Svojetín	151	22	14,6%	0
Sýkořice	202	17	8,4%	4
Šanov	212	19	9,0%	0
Šípy	87	4	4,6%	0

Švihov	20	2	10,0%	0
Třeboc	54	7	13,0%	0
Třtice	193	13	6,7%	0
Václavy	24	1	4,2%	0
Velká Buková	120	6	5,0%	0
Velká Chmelištná	23	3	13,0%	0
Všesulov	49	6	12,2%	0
Všetaty	145	17	11,7%	0
Zavidov	123	12	9,8%	0
Zbečno	204	17	8,3%	0
Žďár	48	10	20,8%	0
CELKEM	26 319	2328	8,8%	82

Shrnutí

Okres Rakovník patří k okresům s průměrnou mírou nezaměstnanosti.

Za pozitivní lze označit příznivou polohu okresu vzhledem k hlavnímu městu Praze, ale také centrum okresu Kladno.

Jistým vnitřním rizikem okresu je závislost trhu práce na značně omezeném počtu ekonomicky významnějších zaměstnavatelských subjektů.

Vzhledem k připravovaným rozsáhlým a zásadním reformám, které připravuje současná vláda na poli politiky zaměstnanosti, může vývoj nezaměstnanosti doznat již v roce 2011 značných (a dnes těžko odhadnutelných) změn.

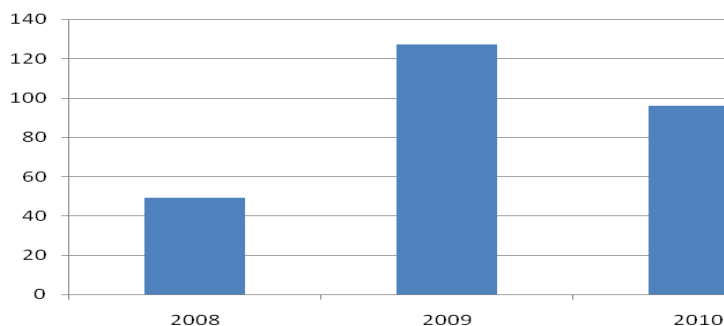
2.12 KRIMINALITA A TRESTNÉ ČINY

2.12.1 Nárůst a pokles počtu pachatelů jednotlivých trestných činů v letech 2006-2010

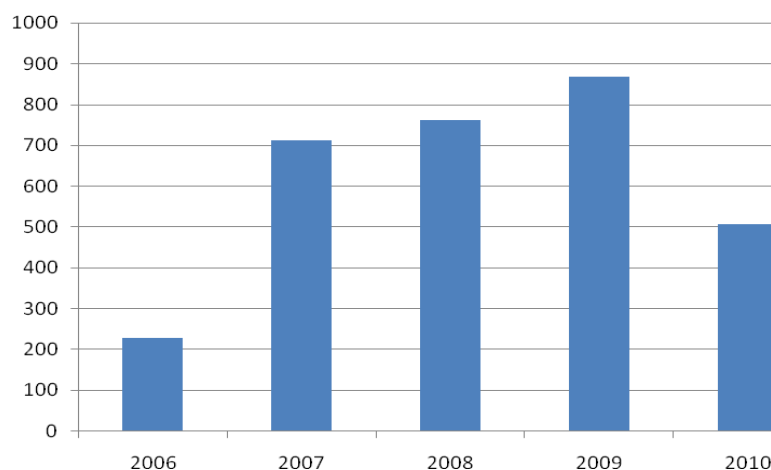
Informace vyplývající ze statistik PČR za rok 2010 (k 10. 11. 2010) poukazují na značný **nárůst kriminality**, a to i přesto, že údaje za rok 2010 nejsou konečné. Z tohoto jednoznačně vyplývá skutečnost, že je zde **naléhavá potřeba hledat opatření** k prevenci kriminality. Konkrétně v roce 2010 bylo spácháno 1.450 trestných činů a 4.023 přestupků.

Značný nárůst byl zaznamenán u **drogové kriminality a mravnostních trestných činů** především v posledních dvou letech. U drogové kriminality (např.: nedovolená výroba a distribuce drog, ohrožení po vlivem návykové látky, atd.) je třeba vnímat, že má další významné přesahy - ve značné míře drogová problematika souvisí s další trestnou činností (ze statistik PMS ČR vyplývá, že až ve 25%), která je často páchaná v důsledku užití návykové látky nebo pro získání zdrojů k jejímu pořízení. Alarmující je také údaj vyplývající z policejních statistik, že v roce 2010 se dopustilo činu jinak trestného **34 nezletilých osob**.

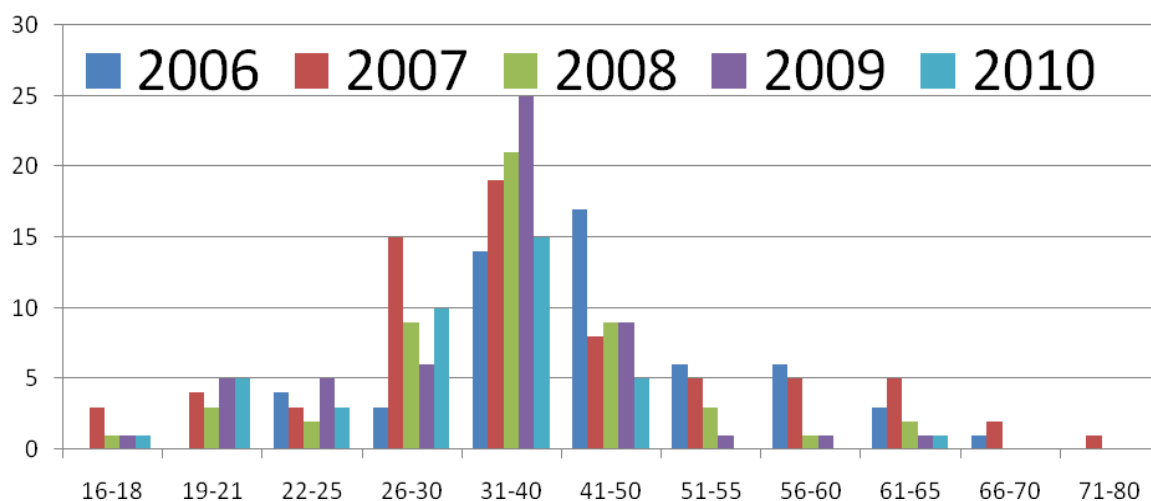
Drogová kriminalita

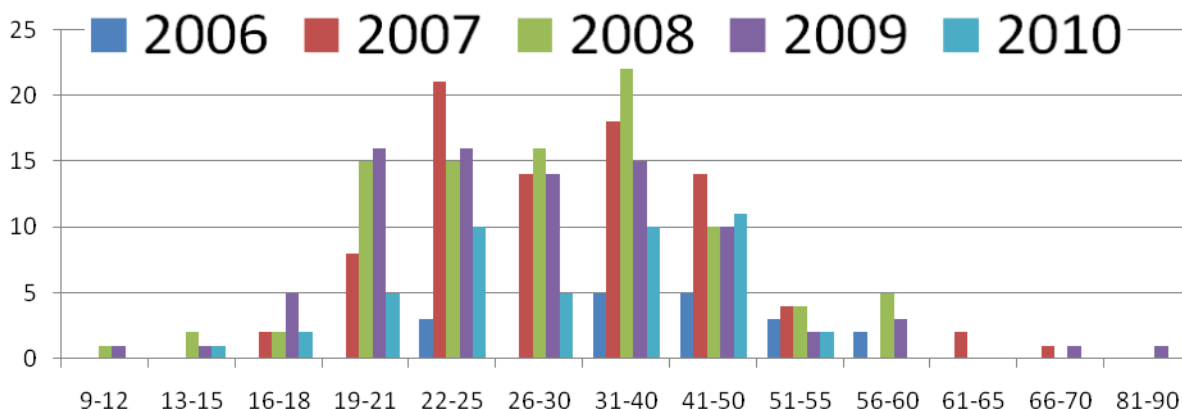
Celkový počet pachatelů trestných činů v letech 2006–2010

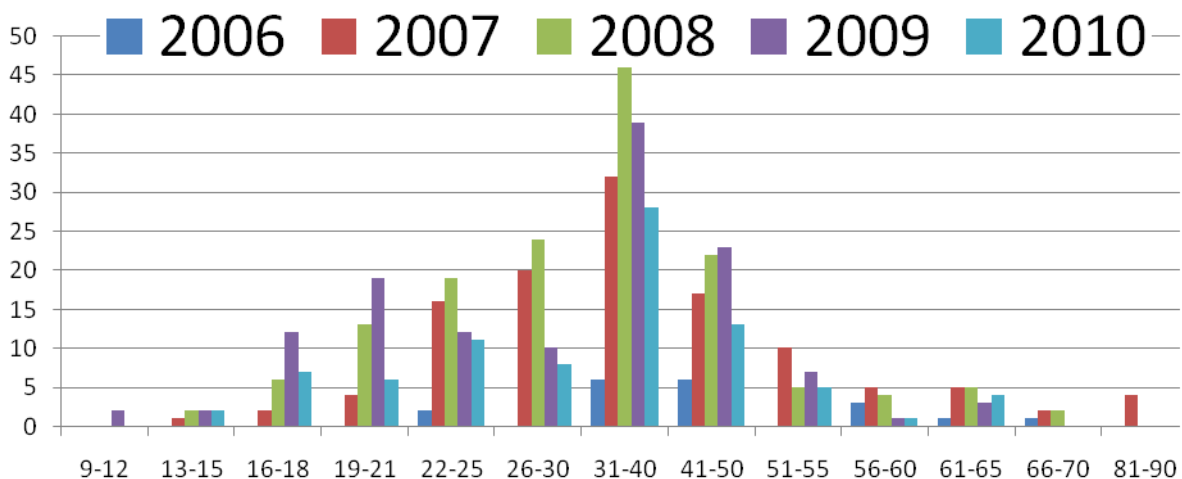
Hospodářské trestné činy v jednotlivých letech podle věkových kategorií

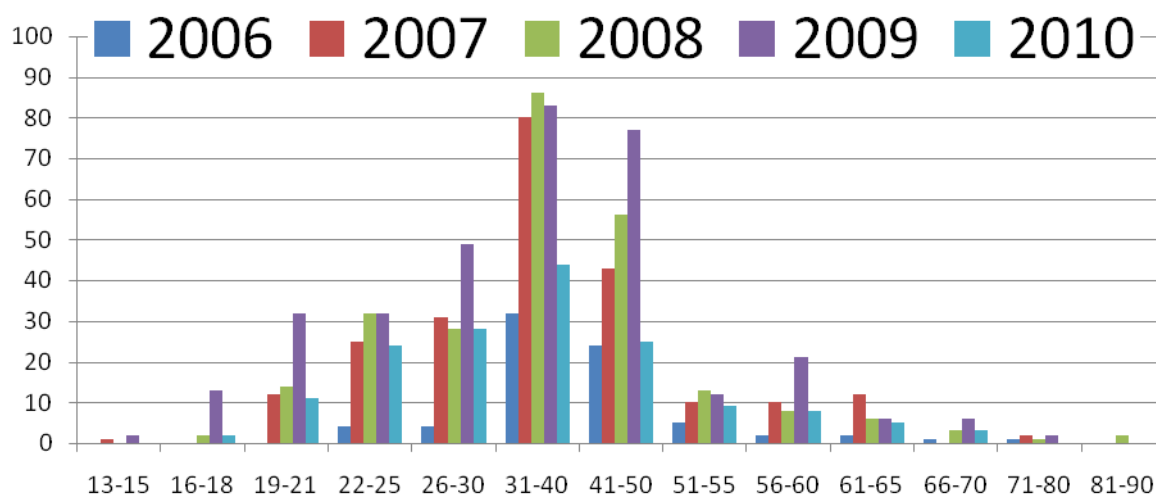
Krádeže bez vloupání v jednotlivých letech podle věkových kategorií

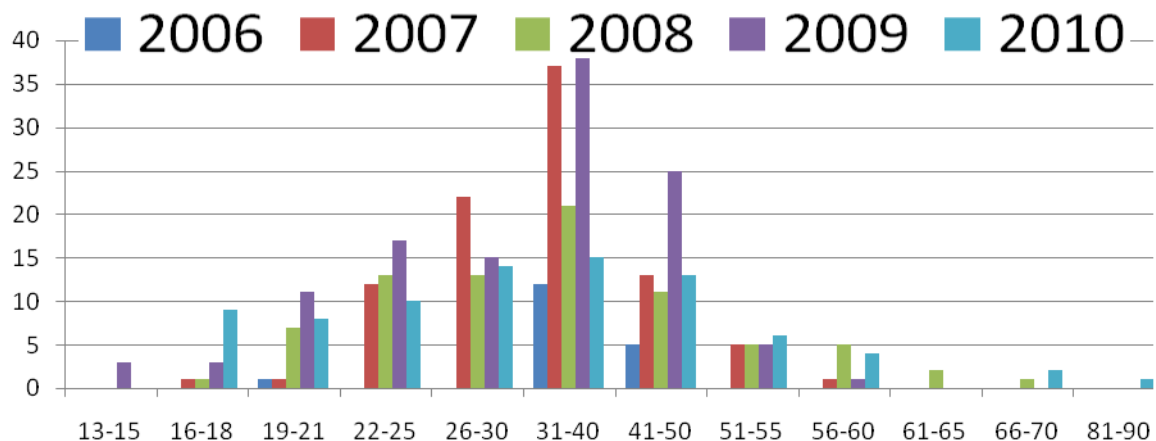
Násilná trestná činnost v jednotlivých letech podle věkových kategorií

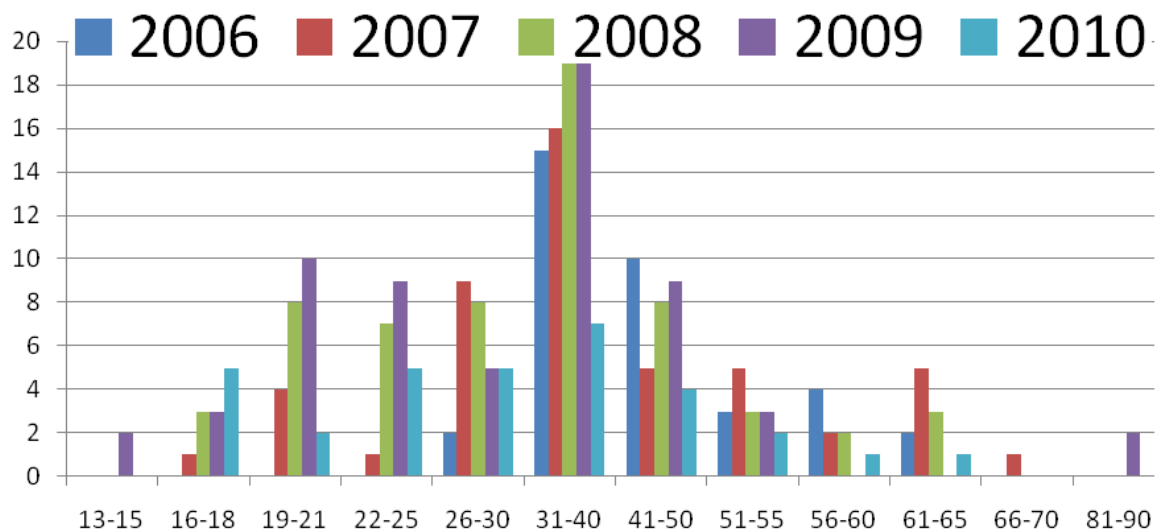
Nedbalostní a ostatní trestné činy v jednotlivých letech podle věkových kategorií

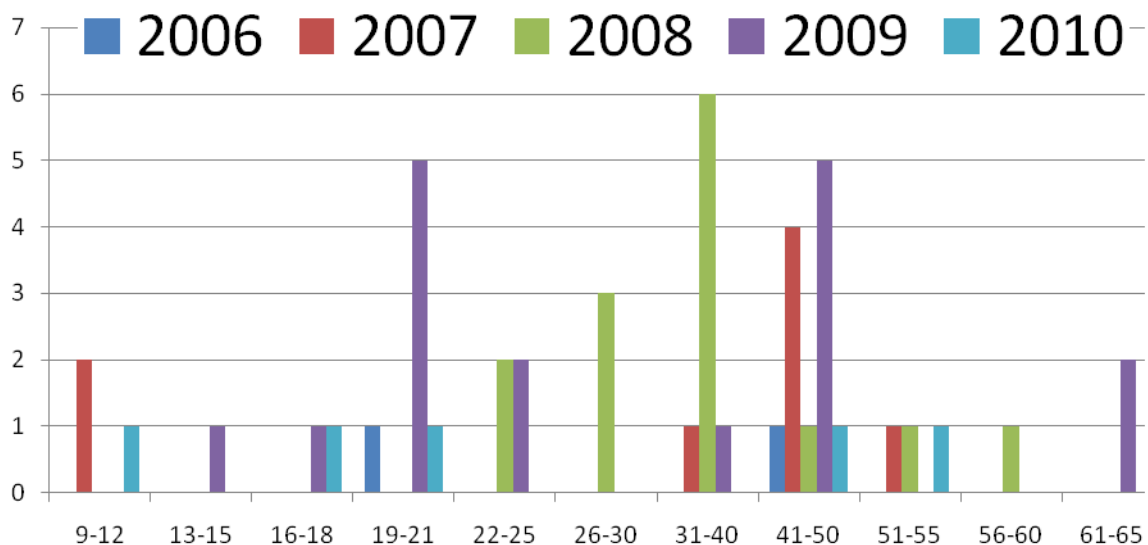
Obecně nebezpečné trestné činy v jednotlivých letech podle věkových kategorií

Ostatní majetkové trestné činy v jednotlivých letech podle věkových kategorií

Trestné činy v sexuálnej oblasti v jednotlivých letech podle věkových kategorií

Vloupání v jednotlivých letech podle věkových kategorií

